

Anansi. De spin weeft zich een web om de wereld

Noni Lichtveld

bron

Noni Lichtveld, *Anansi. De spin weeft zich een web om de wereld*. Aldus Uitgevers, Heusden / Nederlands Bibliotheek en Lektuur Centrum, Den Haag / Novib, Den Haag 1984

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/lich005spin01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

binnenkant voorplat-I

Over de Anansiverhalen

Overall ter wereld worden sprookjes verteld over slimme dieren die zich door hun streken uit de moeilijkste situaties weten te redden. In West-Europa kennen we Reinaart de Vos, die steeds zijn honger weet te stillen en die - gebruik makend van de zwakheden van zijn sterke en machtige tegenstanders - hun steeds te slim af is.

Uit West-Afrika komen de verhalen van de spin Ananse, die misschien wel van goddelijke oorsprong is en die in ieder geval regelmatig in contact treedt met de hemelheer Nyankopon. In verschillende Ananse-verhalen wordt verteld hoe zaken als Ziekte en Dood op de wereld zijn gekomen of waarom bepaalde dieren zich gedragen zoals ze tegenwoordig doen. Ook konden de luisteraars leren dat slimheid nodig is om te overleven, maar dat je niet te slim en te gulzig moet zijn, want anders loopt het slecht met je af. Hoewel Spin het bijna steeds wint van het brute geweld van Tijger, moet hij het wel eens afleggen tegen het schrandere Konijn, de wijze Schildpad, de goedgehartige Hond of een ander dier. Ananse wil vaak té slim zijn en alles voor zichzelf houden.

Toen in de 17e en 18e eeuw heel veel Westafrikanen als slaven naar de Amerika's werden getransporteerd, brachten zij hun verhalen mee. In Suriname, op de Antillen en verder in het Caraïbisch gebied werd de spin

een zeer populaire figuur. De machtigen en de sterken kon hij door zijn slimheid misleiden en zo wist hij - zonder hard te werken - aan de kost te komen of zich uit hachelijke situaties te redden. De mensen die de verhalen vertelden, konden zo in bedekte taal kritiek leveren op de overheersers en konden door te lachen hun moeilijke lot beter dragen.

Veel Afrikaanse verhalen werden aangepast, nieuwe verhalen ontstonden. De hemelheer werd vervangen door een gewone koning, in Suriname werd de Spin een lid van de familie en werd hij broer Anansi genoemd, in het Surinaams Ba Anansi, kort gezegd B'Anansi, soms ook 'P' Anansi (vader Anansi); zijn vrouw werd 'Sa of' Ma (zus of moeder) Akoeba. De Saramacaners spreken over Tata (vader) Anansi en op Curaçao werd het Compa, Cha of Shon Nanzi, wat je met kameraad, vriend of heer Nanzi zou kunnen vertalen. Zijn vrouw kreeg daar zelfs de Christelijke naam Shi Maria.

De Spin-verhalen worden nog steeds verteld, maar de jonge mensen kijken meer naar de T.V., luisteren naar de radio of lezen een boek. Gelukkig worden de Anansi-verhalen nu ook in boeken opgeschreven, door geleerden die er een studie van maken, maar ook door echte vertellers.

Noni Lichtveld is zo'n echte vertelster. Zij vertelt de verhalen zoals haar tantes die hebben gehoord van hun grootmoeder. Omdat ze vertelt voor kinderen op de Antillen en in Suriname en ook voor kinderen in Nederland: Surinaamse kinderen, Antilliaanse kinderen en alle andere kinderen, zijn de verhalen in het Nederlands geschreven. Maar - om de vertelsfeer te bewaren - in een Nederlands zoals de mensen in Suriname dat spreken.

Zoals alle echte sprookjes zijn de Anansiverhalen bedoeld voor jong en oud. Er komen dingen in voor die langs jonge kinderen heen gaan, maar waarover de volwassenen zich geweldig zullen amuseren. Volkssprookjes ontstaan en groeien niet in salons. (Maar bestaan er nog salons?) Soms lijken ze daardoor 'vies'. Maar is er voor een kind iets heerlijkers dan te lezen over een pratende drol, die - o schande - zichzelf aan de koning toeschrijft.

Dank zij de prachtige plaatjes - ook door Noni gemaakt - hoeft weinig te worden uitgelegd. Voor de kleintjes kan bij de plaatjes worden voorgelezen in het vertelritme dat in de tekst zo nauwkeurig mogelijk wordt benaderd.

Julie ouderen die zelf lezen, eigenlijk moet je maar één sprookje tegelijk lezen. Maar er zijn nu eenmaal hartstochtelijke lezers die achter elkaar doorlezen. Voor die lezers heeft Noni gezorgd dat dingen die in volkssprookjes gebeuren, zoals Anansi die in het ene sprookje doodgaat en in een volgend weer vrolijk de boom in klimt, de logisch denkende lezers niet kunnen hinderen. Er gaat wel een spin dood, maar dat is grootvader Anansi.

De volwassen lezers die meer willen weten over de Anansi-verhalen en hun achtergronden, kunnen het proefschrift raadplegen van W.J.H. Baart *Cuentan di Nanzi*, dat in 1983 in Amsterdam verscheen. Dit proefschrift gaat in de eerste plaats over de Papiamentse Spinverhalen van de Antillen, maar ook Afrikaanse en Surinaamse verhalen worden besproken en achterin worden nog heel veel andere publicaties genoemd.

En alle jonge en oudere mensen die meer over Anansi willen horen, moeten dat aan de Uitgever laten weten, want Noni heeft nog een hele stapel verhalen die ze kan navertellen en illustreren.

Veel lees-, voorlees-, luister- en vooral ook kijkplezier!

Paramaribo 1984

Drs. E.D. Essed-Fruin

Instituut voor de Opleiding van Leraren.

Voor

Mariko Neoma

en

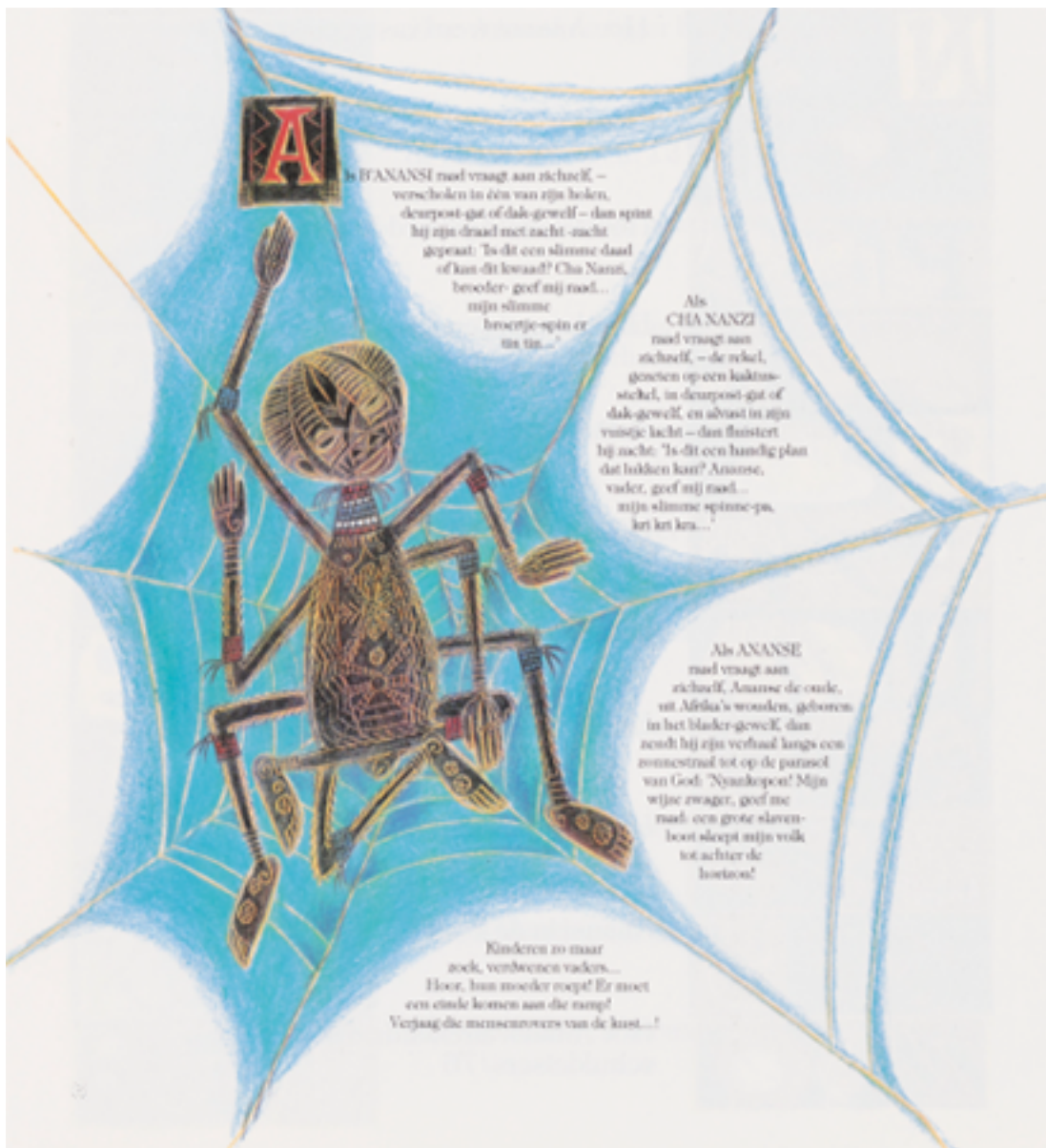
Diego Ramses Mikeming

geboren 27 juni 1982

op 11.195 km
(6.045 vliegmiel)
van elkaar

en voor alle kinderen
daarvoor
daartussen
en daarna.

Hoe vader Ananse zijn zoon Anansi de oceaan overstuurde

Als B'ANANSI raad vraagt aan zichzelf, - verscholen in één van zijn haken, deurpost-gat of dak-gewelf - dan spint hij zijn draad met zacht-zacht gepraat: 'Is dit een slimme daad of kan dit kwaad? Cha Nanzi, broeder- geef mij raad... mijn slimme broertje-spin er tin tin...'

Als CHA NANZI raad vraagt aan zichzelf, - de rekel, gezeten op een kaktusstekel, in deurpost-gat of dak-gewelf, en alvast in zijn vuistje licht - dan fluistert hij zacht: 'Is dit een handig plan dat lukken kan? Ananse, vader, geef mij raad... mijn slimme spinne-pa, kri kri kra...'

Als ANANSE raad vraagt aan zichzelf, Ananse de oude, uit Afrika's wouden, geboren in het blader-gewelf, dan zendt hij zijn verhaal langs een zonnestraal tot op de parasol van God: 'Nyankopon! Mijn wijze zwager, geef me raad: een grote slavenboot sleept mijn volk tot achter de horizon!'

Kinderen zo maar zoek, verdwenen vaders... Hoor, hun moeder roept! Er moet een einde komen aan die ramp! Verjaag die mensenrovers van de kust...!

Verdrietig hoort Nyankopon die woorden: 'Er is geen macht over die beulen uit het noorden...

Ik roep de krachten van ons eigen land:
de grote Afrikaanse olifant,
de walvis uit de Afrikaanse zee...
Ananse, lieve vriend, doe er je
voordeel mee.'

Ananse loopt en loopt langs vele kruisingen van wegen, tot hij de olifant vindt, die door Nyankopon is geroepen.

'Gegroet, mijn waarde olifant Asaw,
ik ben altijd geweldig trots op jou,
omdat er nergens in het hele wijde land
een dier zo super-sterk is als jij-olifant.'

't Is goed!' trompettert Heer Olifant geveid. 'Natuurlijk ben ik het sterkste dier van allemaal. Dat is nu eenmaal zo...'

'En toch...' begint Ananse, 'ik zou wel eens willen weten, of je ook sterker bent dan...'

'Dan wie, dan wat..?' moppert Heer Olifant.

'Dan bijvoorbeeld... een draad van mij,' vervolgt Ananse. 'Ik wil wel eens een weddenschap met je beginnen...'

Heer Olifant moet grinniken:

'Ik vind het best.
Als jij dat dolgraag wilt,
dan wordt je kracht getest!'

Dus maakt Ananse snel een superelastische, gegarandeerd onbreekbare, eerste-klas onvervangbare spinnendraad zoals hij nog nooit gemaakt heeft, zo soepel, dun en strak dat het een prachtstuk zou zijn voor een koorddanser of een sleepbootkapitein! Hij maakt aan elke kant een lus en één daarvan legt hij respectvol om de slurf van Heer Asaw. 'Nog even wachten,' zegt Ananse, 'het touw is lang. Ik rol het vast een stukje uit tot bij die palmen daar, loop jij maar vast het land in. Dan roep ik dadelijk: trekken! en dan gaan we er op los. Akkoord?'

'Akkoord, akkoord,' zegt olifant Asaw goedmoedig. Hij heeft de overwinning al achter zijn slagstanden, denkt hij, terwijl hij zich omdraait en rustig wegloopt.

Ananse zoekt een stevige dadelpalm uit en slaat zijn draad er een paar keer omheen; dan gaat hij met zijn bundel touw over de schouder naar het strand en kijkt: daar ligt de grote walvis al te wachten in de branding.

'Gegroet, mijn waarde walvissemevrouw,
wat ben ik toch geweldig trots op jou.
Omdat er in de hele oceaan geen vis
nog sterker dan Vrouw Walvis is.'

De walvis spuit een geweldige fontein omhoog, zo prettig klinkt dat compliment haar in de oren. Ananse zegt:

'Toch wed ik, dat ikzelf, Anansespin -
het wel met *touwtrekken* nog van je win...'

Het water klotst-klotst-klotst over Ananse's zeven voeten, zo ligt die walvis daar te schateren in zee. Ananse springt achteruit en tegelijk werpt hij behendig met zijn achtste hand een lus van spinnedraad tussen de walvisbaarden.

'Nog even wachten alsjeblieft!' roept hij als de grote kaken dichtklappen en hij met touw en al zo'n ruk krijgt dat hij weer moet pootjebaden...

'Ik loop met het koord tot achter de palmen en dan roep ik: trekken! Akkoord?'

'Akkoord!' knikt de walvis met waterige ogen van het lachen. Ze draait zich om en zwemt langzaam van het strand weg, tot een onzichtbare spinnestem roept: 'Hopla, *trekken maar!*'

Dan stoomt ze weg met volle vaart, Ananse's dikke draad streept door het zand en één eind verdwijnt met haar mee de golven in.

Ze vaart en vaart de slavenschepen achterna, tot verre landen, achter de horizon...

Maar ze weet niet dat aan het andere einde Olifant zo hard hij kan het land in rent. En in het midden kijkt Ananse hoe de draad al strak en strakker staat, en getrompetter uit de verte klinkt van Olifant:

‘Ananse, stop! Straks knapt die draad van je en klapt het eind in je gezicht. Ik geef je toe, je bent een heel stuk sterker dan ik dacht.’

En weg wandelt heer Olifant nog pruttelend van verontrustende verrassing: hij heeft wel niet verloren van Ananse, maar tóch ook niet zo duidelijk gewonnen.

Ondertussen draait Ananse vlug het slappe stuk olifantstouw stevig om de stam van de kokospalm, en op het strand ziet hij zijn draad al boven zee getrokken worden, en strak staan tot hij in een verre wolk onzichtbaar wordt.

Dan roept hij zijn oudste zoon: Anansi Kukeleku Junior Multitolerabo, en zet hem op de draad.

‘Zoon van de spin, en zoon van Afrika,
ga onze zwarte broers en vrienden
achterna.
Breng ze verlichting als de ketens knellen,
breng troost, door mijn verhalen te
vertellen.’

Maar Kukeleku Junior Multitolerabo's dunne benen bibberen boven de afstand naar het onzekere, en hij vraagt met bevende stem:

‘Waar vind ik ze? Hoe kan ik ze herkennen, Pa?’

Dan zegt Ananse:

‘Als je wilt zeker zijn
dat deze opdracht lukt,
breng dan aan *allen* troost
die worden onderdrukt.’

Noni Lichtveld, *Anansi. De spin weeft zich een web om de wereld*

Hoe Anansi de tijger het vrijen afleerde

B'Anansi, die mannetjesspin, hij kan verschrikkelijk opscheppen, weet je dat? Net groot tante Joosje bij haar theevisite: 'Nog een schepje, mijn schat! Neem nog een beetje voor je!' En ze suikert alle kopjes zo vol dat het lijkt of je hete limonade te drinken krijgt. Maar nu Ba Tigri, dat spier-sterke beest, als *die* gaat opscheppen, dan gaat het met de vorkheftruck. Hoor hem met zijn drie drinkebroersvrienden: 'Wat Anansi? Die ijzerdraad-warknoop van spillepoten? Denk je dat er in zo'n pannespons één hersentje zit? Zwak, maar ook zwak- begaafd. In mijn linkerpinknagel van mijn eigen achterpoot zit nog meer verstand dan in die vent zijn borst - buik - billen bij elkaar!'

Red'redi lacht hierover zijn apesmoeltje zowat in tweeën. Oude heer Ezel giechelt braaf: 'Ja, ja!' En zelfs makke hond Dagoe, die toch erg gesteld is op Anansi, blaft: 'Hè hè hè..!', maar hij zegt erbij: 'dat zal niet iedereen met je eens zijn, Tijger.'

'Niemand kan respect hebben voor die bibberige wegblaasfiguur!' roept Tijger en verslikt zich bijna in biergenot. Ook oude Boeriki zegt nu: 'Kom kom, wat denk je van zijn spinnevrouw Ma Akoeba? Braaf en gehoorzaam, doet alles wat B'Anansi wil, zeggen ze...'

En Aapje begint Tijger een beetje te plagen: 'Zo'n vrouwtje Akoeba luistert meer naar haar man Anansi dan naar jou, Ba Tigri, al heb je twintig kilo hersens in je kop!'

'Pwa, dat moet ik nog zien!', roept Tijger en giet zijn hele bierglasinhoud zijn hoofd binnen, of al die kilo's eens lekker rond moeten zwemmen. 'Ik hoef maar te knippen met mijn pinknagel van mijn linkerachterpoot, en dat wijfje komt achter mij aangehuppeld.'

'Ja, jaa! Dat willen we zien...', zegt Red'redi met een knipoog naar de anderen.

'Waarschuw ons even wanneer je met haar uit vrijen gaat.'

'Zal ik een afspraakje maken voor je?' vraagt Hond goedgehartig.

'Zal ik je melden hoe laat ze zondagavond op het kerkplein komt?', vraagt granmasra Ezel, die dagelijks langs de weg staat.

Zo zitten ze hem te pesten tot Ba Tigri zijn snorren poetst met bierschuim en brult: 'Een weddenschap met jullie! Van elk een liter-djogo bier.... Kom zondagavond kijken hoe ik die spinnepoten van dat spinnewijfje om mijn vinger draai!'

Ach, in de loop van die week als Boenati Hond een keer B'Anansi tegenkomt, is hij die tijgerbluf alweer vergeten. 'Hoe gaat het, Anansi, en met je vrouw, Ma Akoeba, en al je kindertjes bij elkaar?'

'Hallo, vriend Dagoe! Mijn familie gaat goed gelukkig. Dus mezelf ook half en half, als mijn wederhelft het goed maakt. Dacht jij van niet?'

'Ach, ach...', keft Dagoe verlegen. Hij wil wel waarschuwen, maar ook zijn vriend Tijger niet ontrouw zijn. 'Ze zeggen... dat iemand het oog heeft laten vallen op die vrouwtjesspin van je, Akoeba...'

'Wat!' roept Ba Anansi, 'welke vrijpostige ploert? Zeg hem dat hij meteen tien lege mosterdpotjes moet sparen, om zichzelf in te verkopen als ik klaar ben met mijn rammeling voor hem.'

Goedhartige Dagoe schrikt zich stijf van het effect van zijn waarschuwingsbericht. 'Kalm toch, kalm toch', hijgt hij, 'zo'n vaart zal het niet lopen, Anansi... Als ik je raden mag Anansi - laat Ma Akoeba voorlopig niet alleen uitgaan...'

'In veterdunne reepjes scheur ik die ellendeling', roept Anansi, 'als hij één vinger

uitsteekt...! Maar Ba Dagoe is al hoofdschuddend weggerend: 'Ach, ach, ach, Anansi', met zijn staart tussen zijn achterpoten. Vandaar denk ik, dat hij die hele weddenschap vergeten was, toen hij 's zondagsavonds langs het kerkplein kwam gekuierd. Plotseling, daar hoorde hij zijn naam: 'Hond Boenati! Kom luisteren, kom kijken.. Kom ruiken voor ons of Ma Akoeba in aantocht is...'

Jawel, daar in het struikgewas zat Red'redi, dat apebeest, en oude heer Boeriki had zijn liter bier al meegebracht, zó hoopte hij dat het tijger zou lukken om Ma Akoeba te verleiden. Iets verder bij een boom stond Ba Tigri zijn snorren op te strijken, en oefende zich in het elegant staart-naar-achter-zwiepen om straks indruk te maken op zijn prooi.

Eindelijk - eindelijk... daar kwam ze dan. Zo groot had Ma Akoeba haar zondagse hoofddoek gebonden, dat alleen haar kin tevoorschijn kwam. Rinkelend met veel armbanden, spille-armen in haar zij, grote rode zondagsschoenen met hoog-hoge hakken lieten haar achterste wiebelen van onwennige stap.

Of je op een lichtknop drukte in Ba Tigri stond hij: flits! ineens in haar pad, rug hoog opgericht, tanden blinkend in het maanlicht. 'Hallo, Ma Akoeba! Ben jij dat echt? Nog mooier dan ik je dacht in mijn herinnering...'

'Ba Tigri, je slaat me de schrik om mijn hart!'

‘Je hart moet niet schrikken, mijn schatje. Laat het blij zijn van plezier dat je me ziet, zoals mijn eigen tijgerhart...’

Tijger, ik wil mijn kerkgang gaan, het orgel speelt al en de kaarsen branden. Ga een beetje opzij.’

‘In de kerk hoef je niet te gaan om te bidden, Ma Akoeba. Kijk naar mij: ik aanbid jou in de maneschijn en ik bid jou om een plekje in jouw hart...’

‘Je moet geen vrijpostige dingen zeggen, Tijgerman, want mijn hart gaat draaien van jouw soort aanbidding.’

‘Vrijpostig noem je mij? Omdat ik jou wil vrijeren en postvat bij de kerk? Kom dan hier godin, dat ik je aanbid tot je hart ervan stilstaat!’ En grote Tijger sloeg zijn ene klauw-arm om dat spichtige spinnevrouwtje heen en met de andere begon hij onder haar jakje te voelen naar haar harteklop.

Gek genoeg gaf Ma Akoeba hem geen slag in zijn gezicht, zoals je zou verwachten, maar ze begon te giechelen en te kirren en Tijger over zijn machtige rug te wrijven... Ba Dagoe, die goedgehartige, die met de anderen in de bosjes zat te loeren, wendde zich zachtjes jankend af van schaamte en verdriet; B'Anansi had zich dus niets aangetrokken van zijn waarschuwing en goede raad.

Intussen keken die andere twee hun ogen uit: ‘Óó - nu doet ze haar schoenen uit...! Óóó nu doet ze haar rok omhoog! Óóó ik zie haar lange onderbroek!’

Maar plotseling: ‘Aai!’ schreeuwde Ba Tigri, ‘wat doe je nou? Je trekt me een snorhaar uit!’

‘Excuus, mijn schat,’ zei Ma Akoeba met donkere stem, ‘is mijn manier van vrijeren, dat kan ik niet laten als ik opgewonden ben... Maar als je wilt, dan zal ik mijn jakje voor je uittrekken.’

En gegrom en gekir tot Tijger zei: ‘Hm hm - erg vet ben je daar niet... Hoe kom je toch zo plat van voren, Ma Akoeba?’

‘Dat komt... het zijn mijn zoveel kinderen, die mijn borsten plat hebben gedronken... Trek het je niet aan; als je wilt doe ik mijn rokken voor je uit.’

‘Ma Akoeba, erg vet ben je daar niet. Hoe heb je zoveel haren op je been?’

‘Dat komt... het is mijn man Anansi, die me de hele dag laat rennen... Trek het je niet aan; als je wilt doe ik mijn onderbroek voor je uit.’

Op dat moment kroop zelfs Dagoe uit de struiken. De maan was achter de wolken gegaan, en hoe meer er te horen kwam, des te minder was er te zien. Alleen gekir en gebrom: ‘Ma Akoeba, erg vet ben je daar ook al niet. Maar... áái!! Wat brandt me....’

Of hij in een gloeiende maïskolf had gebeten, sprong Ba Tigri drie meter van Ma Akoeba vandaan, die daar plotseling stond in spichtblote gedaante en met een heel zware stem zei: ‘Trek het je niet aan, Ba Tigri. Als je wilt, zet ik ook nog mijn hoofddoek voor je af!’

Net daar ging de wolk aan de maan voorbij, jawel, je hebt al geraden wie daar stond? Hij smet de hoofddoek op de grond, en voor Ba Tigri van verbazing was bekomen, trok B'Anansi hem links en rechts nog een snorhaar uit zijn kop. Maar ook: daar stonden Tijgers vrienden, met open apesmoel en ezelskaak en hondebek.

Ba Tigri hield zijn wangen vast met beide handen, bedremmeld sukkelde hij weg en niemand hoorde dat hij zachtjes jammerde van: ‘Ai-ai-ai...’ Want aap Red'redi, Boeriki en die makke Dagoe... die hieven zo'n luid koor daarbij aan van keffen en gieren en balken, dat het maar goed was dat het kerkvolk nét aan het slotgezag begon, zodat er niets te merken viel van zondags- rust-verstoring.

Waar Anansi terecht kwam in het kielzog van de slavenscheperen

Curaçao, Berbice, Jamaica, -
 duizend schepen legden aan,
 en voor wie het kon verstaan
 klonk een liedje langs de kade:
 Al verwoestte men zijn draden,
 ook al heeft hij niets te eten,
 ook al heeft hij niets te drinken,
 Anansi blijft altijd bestaan.

Quadaloupe, St. Kids, Barbados, -
 duizend voeten zijn gegaan,
 en langs de plantagepaden
 werd het liedje niet vergeten:
 Al heeft niemand meer te eten,
 Anansi zal altijd bestaan.

Cuba, Trinidad, St. Maarten, -
 duizend maanden zijn vergaan,
 maar het oude lied blijft klinken:
 Al zal niemand ooit meer drinken,
 Al zal heel het land verzinken,
 Anansi komt er weer aan!

Hoe Oupa Anansi werd doodgeprik

Dit is een heel oud-oud verhaal dat ik je hier vertel.

Lang voor Anansi op zijn spinnedraad over de oceaan kwam, woonden zijn grootouders in Afrika. Daar was het lange tijd een vreselijke hongersnood, want jarenlang was er geen regendroppeel meer gevallen. De bodem barstte van de droogte, planten verdorren en de bomen waren kaal; de vruchten en bladeren waren opgegeten door kleine dieren die van planten leven. Wie niet was weggetrokken naar betere streken zat weggekropen in de grond en wachtte in zijn graf op regen. Want verder was er niets meer over dan doodgaan van de honger of opgegeten worden door de grote dieren die van dieren leven.

De stank van dood hing tussen de verschroeide struiken en schudde hier en daar verwoed de kale twijgen, als twee beesten elkaar tegenkwamen en vochten om wie wiens magere karkas mocht opslokken. Een vreselijke rampentijd was dat!

Maar ergens in een boom woonde de oude slimmerik Oupa Anansi en die trok zich nergens iets van aan. Hij leefde met zijn vrouw en spinnekindertjes van af en toe een vlieg en een muskiet die in zijn web gevlogen kwamen. Tot er tenslotte zelfs geen zandluis meer kwam aangewaaid en hij zijn boom uitkroop op zoek naar voedsel.

Rechtdoor liep grootvader Anansi, urenlang langs stoffige, gebarsten grond en dorre bosjes, tot hij niet verder kon, omdat een groot blok rots zijn weg versperde. Dus sloeg hij linksaf en liep om de steen. Hij keek nog even om hoe of die steen eruit zag van de andere kant. Daar stond hij plotseling als vastgespijkerd... Middenin dat verdorde landschap een blok rots, waarlangs een toverwaterval van fris-groen blad!

'Ai ai!' riep Oupa Anansi, 'wie heeft ooit zoiets gek gezien? Die steen, die steen heeft een baard!'

Nog was vriend Spin niet uitgesproken of, wap! daar vloog hij als een afgeschoten pijl de lucht in, dwars over de rots en groene baard en dorre bosjes, tot hij... *boem*... Auw! wel twintig meter verder op zijn achterste terecht kwam in een zandhoop.

'Verdorie,' zei hij zacht. 'Dit is hier blijkbaar een natuurverschijnsel. Als het niet doodgewoon een wonder is.'

Voorzichtig stond hij op en liep terug naar de steen. 'Ja,' zei hij, 'dat is het! Een wonder! Middenin deze droge tijd en kijk eens aan, die steen heeft een baard!'

Woep! Woorden nog niet koud uit zijn mond, daar vloog Oupa Anansi over alle bomen en in één seconde zat hij - 'Auw! Verdorie...' - wéér op die zandberg in die uitgedroogde kreek.

'Een wervelwind,' zei hij geschrokken. 'Die steen heeft macht. Die steen wordt boos als ik zeg...' Dus zei Spin niets meer. Wel ging hij rustig naar de kei terug en vond tussen de groene bladeren zowaar wat vette vliegen en een rondgevreten rups. Zo kwam hij die dag thuis met voor het hele gezin een lekker hapje te eten. En elke dag daarna vond hij wel wat in zijn geheime muskietenkwekerij. Die oude spillepoot bleef zo de vetste huisvader van het land en hoe de andere dieren ook probeerden uit te vinden waar hij dagelijks naartoe ging, ze waren veel te zwak geworden om hem achterna te gaan.

Tenslotte raakten de vliegen en muskieten op en toen hij net liep na te denken wat hij nu zou doen, botste grootvader Anansi in het struikgewas tegen vriend Tijger aan.

'Zo zo!' zei die, 'loop jij mij bijna van de

sokken, vriend Anansi? Zo zwak ben ik nog niet dat jij nu sterker bent dan ik, ook al zie je er best lekker uit. Ik ben nooit dol geweest op spinnevlies, maar nu zou ik misschien zo'n sappig boutje toch wel willen kraken, want mijn maag rammelt al dagen.' En hij sloeg zijn grote klauw over Anansi's linkerachterstepoot als bewijs dat hij nog lang niet al zijn kracht verloren had.

'Lieve vriend Tijger,' piepte Oupa Anansi onder de indruk, want hij voelde zich ongeveer als een kanten zakdoekje onder een heet strijkijzer. 'Alsjeblieft, waarom zou jij iets harigs en onsmakelijks eten als ik ben? Terwijl ik een verrukkelijke geheime voorraad heb van voedsel, waar ik en mijn familie allemaal vet bij blijven... Als je me loslaat, zal ik je dat laten zien!'

'Ik ken jou langer dan vandaag, Anansi,' bromde Tijger achterdochtig. 'Als ik je loslaat verdwijnt je als een kakkerlak tussen de struiken. Ik blijf je in je nekvel vasthouden tot je me bij dat geheime voedsel brengt.'

Zo was grootvader Anansi wel gedwongen om een wandeling te maken met zijn onvriendelijke vriend Tijger. Ondertussen dacht hij diep na hoe hij die akelige, grote klauw daar uit zijn nek kon krijgen, tot ze na veel gestrompel en gezucht aankwamen bij de rots. Die stond daar altijd nog zo onbeweeglijk als een verongelukte vrachtauto, waaruit een lading groene bladeren naar beneden stroomde.

'Wat! Ben je gek geworden...?' brulde Tijger boos. 'Wou jij mij groente laten vreten? Denk je dat ik van pure uitgehongerdheid een geit geworden ben?' En hij klemde zijn andere klauw ook nog om de hals van Oupa Anansi, zodat die bijna stikte van ademnood.

'Nee, nee, dat is niet de bedoeling!' hijgde Spin haastig. 'Als jij je hier verstoppt onder de struiken, dan haal ik Antilope hier naartoe. Terwijl die hier de bladeren staat te eten, kun jij hem grijpen en een sappig antilopeboutje kauwen.'

Bij dat idee kreeg Tijger het water tussen zijn slag tanden en hij liet Oupa dadelijk los. Die plukte toen vijf grote, groene bladeren en holde daarmee naar het huis van Antilope.

'Broer Antilope,' riep hij voor de deur, 'kom gauw, ik heb wat voedsel voor je meegebracht. En waar ik het vandaan heb, is nog veel meer!'

'Ach heer Anansi, dat is aardig van je,' zei Antilope en hij strekte zijn hand al uit naar de groente. 'Daar heb ik wel een week genoeg aan, zo weinig ben ik meer gewend.'

‘Maar dit is niet allemaal voor jou,’ zei Oupa Anansi haastig. En hij gaf Antilope één blad. ‘Ik moet ook Varken, Bison en Giraffe nog wat geven. Maar als je meteen meekomt, dan kun je je vol eten tot je buik ervan barst.’

‘Ach lieve vriend,’ zei Antilope, ‘ik ben zo zwak. Laat me dit blaadje eerst maar eten om op krachten te komen. Dan ga ik morgen met je mee.’ Dus ging Oup' Anansi naar het huis van Varken, die in die dagen mager was als een skelet. ‘Wat heb je dáár...!’ riep hij en slobberde meteen een van de bladeren uit de spinnepoot.

‘Ho ho, die zijn niet allemaal voorjou,’ zei Oup' Anansi haastig. ‘Kom met me mee, dan kun je je hele grote buik vol eten tot je ervan barst.’ Maar Varken was ook een lui varken en hij beloofde heer Spin mee te gaan, zodra die hem zoveel bladeren had gebracht, dat hij weer op krachten was gekomen. Dus ging grootvader Anansi naar het huis van Bison,

maar die was eigenlijk al tevreden met één blad en daarom wilde hij pas meegaan als hij zich wat sterker voelde. En toen Giraffe bleek niet thuis te zijn en vader Hert de bladeren met smaak had opgegeten en daarna zei dat hij spinnen voor geen cent vertrouwde, - toen voelde Oupa Anansi zijn maag plotseling heel erg knorren en hij begreep dat hij weer diep moest nadenken.

Hij ging terug naar de omgeving van de baardsteen, waar Tijger ondertussen in het struikgewas in slaap was gevallen. Daar liep hij tot de zandheuvel in de rivier waar hij de eerste dag zo plotseling terechtgekomen was, en plantte daar een lange, scherpe stok, die hij daar in de buurt gevonden had. Toen maakte hij Tijger wakker en voor die goed en wel zijn ogen uitgewreven had, zei hij: 'Mijn beste vriend, ik heb niet alleen Antilope, maar ook nog Varken, Bison, Giraffe en Hert hierheen gehaald. Als je precies doet wat ik zeg, komen ze allemaal tevoorschijn. Je hoeft alleen maar hier midden voor die rots te gaan staan en dan wacht je tot ik fluit. Op dat moment zegje...' En hij fluisterde BaTigri in zijn oor. 'Heb je het goed verstaan?' 'Ja, ja,' zei Tijger ijverig. 'Dan zeg ik: die steen...'

'Ssst, stil, nog niet!' riep Oup' Anansi haastig. 'Pas als je mij hoort fluiten.' En hij liep gauw naar de zandhoop, waar de stok stond geplant. Hij floot en daarop schreeuwde Tijger: 'Die steen heeft een baaaard!' En floep...! de schreeuw van Tijger hing nog in de lucht, of daar hing hij al vastgeprikt aan die scherpe stok op de zandberg, of hij van kop tot

staart saté wou spelen, hartstikke dood!

Die grote tijger was genoeg voor wekenlang, en elke dag kwam er bij de familie Anansi een ander tijgergerecht op tafel: gebraden tijgerbillen, gestoofde tijgerborst, tijgergehakt of tijgercarbonade. En toen er alleen nog maar tijgerbotjes over waren, volgden er tijden van herte-lende en giraffestaart, van bisonbiefstuk, varkenssoep en antilopecotelet. Hm, hmm, die grote en kleine spinnen zagen er allemaal lekker dik uit.

Toen dat allemaal op was, bedacht Oup' Anansi dat er nog maar één gerecht was dat hij niet geproefd had: konijneboutjes.

Nu was het niet voor niets dat juist Konijn die vreselijke tijden overleefd had, want vriend Konijn heet ook Koni-Koni, wat zoveel wil zeggen als Slimmerd Slim. Maar toen Oup' Anansi hem wat bladeren van de baardsteen bracht, kwam hij toch uit zijn holletje tevoorschijn. 'Je ziet er mager uit, Konkoni,' begon Oupa. 'Ik dacht dat je wel wat te eten kon gebruiken. Waar leef je eigenlijk van?'

'Onder de grond blijven de wortels het langst sappig,' antwoordde Konijn. 'Maar ik moet toegeven, zoiets lekkers heb ik lang niet gezien, veel is er nergens meer te vinden.'

'Waarom kom je niet mee? Waar dit vandaan komt, is er nog een hele waterval van meer! Je kunt je buik daar zo buitenmatig bol gaan eten dat je barst, en nog een vrucht naar huis dragen voor al je kindertjes.' Konijn liet zich verleiden en zo kwamen ze al spoedig bij de steen. 'Je hebt dus goed onthouden wat ik

onderweg heb uitgelegd?' begon Oup' Anansi. 'Als ik fluit, dan roep je... dat - wat ik je heb gezegd.' Konijn knikte alleen: 'Het is goed.'

Oup Anansi holde gauw achter de zandhoop en hij floot: 'Fuu-fu.' Maar toen... gebeurde er helemaal niets. De oortjes van Konkoni bewogen zachtjes achter de takken, alsof hij kleine rondjes liep en in zichzelf een liedje neuriede.

'Fjoe-fjoe!' floot grootvader Anansi weer. En toen er nog steeds niets gebeurde, riep hij:

'Konijn, ben je daar nog?'

'Jazeker,' riep Konkoni vrolijk. 'Ja hoor, ik ben er nog.'

'Hoor je dan niet dat ik fluit? Fjoe-fjoe...!'

'Ik hoor je, ja. En je fluit fjoe-fjoe.'

'Fjoe-fjoe! Roep dan toch! Je weet toch wel...?'

'Wat ook weer?' riep Konijn sukkelig.

'Die steen...,' schreeuwde opa Spin woedend.

'Jij stommeling, je bent nog stommer dan een koe...'

'Die steen... Wat allemaal?' Konkoni luisterde nauwkeurig.

'Nog stommer dan een varken, bison en giraffe en hert...'

'Aha,' zei vriend Konkoni, 'is dat zo? Die steen heeft... Ik versta je haast niet. Wat was dat ook weer met die steen?'

Nu werd Oup' Anansi zo verschrikkelijk razend: 'Die steen heeft...' gilte hij. Hij leek wel een stuk vuurwerk waar je een lucifer bij houdt! Sissend en bibberend schoot hij naar de plaats waar Konijn stond. 'Die steen heeft een baaard!' knalde hij hem in zijn oor.

En op datzelfde ogenblik... daar vloog die oude spillepoot, woems, omhoog, zo, *pjoe...* pardoes met zijn billen op de prikstok, die hij had klaargezet voor Konkoni. En hartstikke morsdood dat hij was! Maar Konkoni ging naar huis met een hele bos lekkere groene bladeren voor zijn konijnekindertjes en hij leerde ze een liedje:

'Konijn ging naar het bos toe, met twee man heen, terug alleen.

Konijn ging naar het bos toe, twee met elkaar en één bleef daar.'

En ik weet achterkleinkinderen van die oude, oude Anansi, die dat liedje nog kennen, want kleinzoon Anansi heeft het vaak gezongen voor zijn kindertjes, om ze te waarschuwen dat ze niet té slim moeten zijn.

Hoe Anansi de slang bond aan palen en zijn naam gaf aan verhalen

Er-tin tin-tin... in het allereerste begin... de grote koning Kownoe was de machtigste heerser van Afrika.

Alle dieren kregen een rang en een opdracht, iedereen kreeg een betrekking in wat hij het allerbeste kon.

Vriend Hond was Adjudant van Stadsbewakingsdienst geworden, Sekrepatoe Schildpad werd Opzichter bij Bosbeheer, en Aap Kes'kesi moest zich dag en nacht gereedhouden, teneinde de koning te vermaken met acrobatiek en malle apesmoelen. Oude Heer Ezel was Minister van Transport geworden en Tijger met zijn grote klauwen werd Minister van Macht en Kracht. Zo werden alle posten in het land verdeeld en iedereen zei dat Kownoe dat prachtig geregeld had.

Behalve Anansi, die aangesteld was als Inspecteur Binnenland van Kleinschalige Kabelwerken. Dat mocht misschien mooi klinken, B'Anansi vond het maar een miezerige regeling. Dus ging hij naar de koning en vertelde dat hij niet tevreden was.

'Wat had jij dan gedacht, B'Anansi? Waar denk je dat jij geschikt voor bent?' vroeg Kownoe aan de spin.

'Heer Koning,' zei Anansi met een serieus gezicht, 'altijd zijn er verhalen verteld, die te maken hebben met Anansi. Zolang als alle draden van alle spinnen bij elkaar geweven zijn, zolang zijn de verhalen van mij en mijn familie in alle tijden. Ben ik niet de grootste Verhaalkundige van het land, Mijnheer Koning? Laat mij Minister van Vertelkunst worden, en laat alle verhalen de naam dragen van... Anansi!'

'Dat is een grote gunst die je van mij verlangt, B'Anansi,' zei de koning met een fijn-fijn lachje. 'Daar moet je heel verdienstelijk voor zijn. Als je een opdracht kunt vervullen die ik voor je heb...'

'Wat Koning wenst, dat kan Anansi...'

'Jij kleine, zwakke spin? Verhalenman ben je, dat weet een kind, maar zijn jouw praatjes allemaal waar? Kun jij de slang voor mij vangen, die niet bij mij wil komen in mijn paleis?'

'De slang zal ik je brengen, Grote Koning! Want al lijken mijn poten zwak en dun, mijn spinnekop zit vol met slimigheid!'

Zo ging B'Anansi naar het bos waar hij wist dat de slang woonde, al wist hij niet precies waar. Heel lang liep hij rond te roepen: 'Hela, hola slangetje-lief! Kom tevoorschijn! Laat je kijken!' Maar hoe hij ook speurde onder de struiken of hoog in de bomen - de slang liet zich niet zien.

Toen bouwde hij een huisje van bamboestokken, hing zijn hangmat erin, en als een oude Indiaan zat hij te wachten tot het dag werd.

Tenslotte werd Anansi boos: 'Slang kom op, met je zure kop!' riep hij woedend. Daar schoot Slang ineens tevoorschijn achter zijn rug, zodat hij van schrik in de lucht sprong als een tol met acht poten. 'Hoe gaat het, broeder Anansi,' zei Slang beleefd. 'Ik had jou wel verwacht. Ik dacht: wie zal de koning sturen, nu ik geweigerd heb naar zijn paleis te komen?' (Waaruit meteen al blijkt dat Slang geen domme dame was.) 'Zeker komt er iemand die bijna zo slim is als ik...' En Zuster Slang begon zo uitbundig te kronkelen om Anansi heen, dat die helemaal niet meer wist welke poot hij veilig aan de grond kon houden.

'Lieve Slang,' zei hij zoetsappig, 'de Grote Koning heeft mij afgevaardigd om je te begeleiden naar het paleis... Hij heeft een Eervolle Benoeming voor je in bedoeling...'

Sisa Sneki, die uitgekookte slang, had

natuurlijk haar bezwaar. 'Ssst-ssi, B'Anansi? Wat ben je komen doen? Benoeming van Koning heb ik niet nodig, paleis-visitatie heb ik ook niet nodig. Ik leef hier in het bos precies zoals ik wil: ik kronkel mijn kronkel zoals ik gaan wil, ik eet mijn prooi zoals ik die vangen wil. Ik hoef geen Minister te worden van Macht en Kracht zoals Ba Tigri, want kracht heb ik genoeg in mijn eigen lijf en macht genoeg in mijn eigen bos.'

'Dat is ook niet de Koninklijke Bedoeling,' zei Anansi deftig. 'De koning wil jou tot Kampioen uitroepen. Hij heeft de Wereldcup voor jou in zijn paleis, als Wereldkampioen van Langste Lichaamslengte.'

'Sssààng...' siste Zuster Slang zichtbaar verbijsterd, en haar tongetje vloog als een razend draadje in-en-uit haar bek, want plotseling wist ze niet meer wat ze zeggen moest.

'Luister hier,' ging Anansi verder, 'misschien moet ik naar de rivier gaan, om jouw groot tante Watraboma uit te nodigen voor die eer. Als ik je goed bekijk - stop eventjes met kronkelen! - dan ben je toch niet zo verschrikkelijk lang als Kownoe je gedacht heeft.'

'Welnee B'Anansi, kijk maar hier, mijn langste lengte. Mijn hoofd is meer dan twintig stappen van mijn staartpunt als ik wil.' En haastig begon Sneki zich uit te rekken. 'Ik houd me stil, dan kun je langs me meten.'

Anansi trok zijn stokkenhuisje uit elkaar en begon een bamboepaal in de grond te steken, en meteen maakte hij een stevige draad, waarmee hij Sneki's hals tegen de stok bond. 'Rekje, rekje, S'sa Sneki!' riep hij, en liep een heel eind weg om weer

een stok in de grond te steken. Daar bond hij met veel wikkeling van draad haar hartstreek aan vast.

‘Rekje, rekje-Zuster Sneki!’ en daar stak hij een stuk verder weer een stok, daar ceintuurde hij met stevig knopenwerk haar ribbenkast aan vast. ‘Rekje, rekje, Sneki-liefje!’ En hij bond haar middenrif vast aan een naburig boompje. En elke keer rekte Sneki zich tot het uiterste en B'Anansi prikte een stok, draaide zijn draad om haar onderlijf, en weer een stok en daarna enzovoort, enzovoort.

Tenslotte hoorde ze B'Anansi in de verte: ‘Nog één centimeter, Zuster Slang. Nog één klein millimetertje! Nog één haartje dikte van een micro-millimetertje!’ En hij bond het puntje-puntje van haar staart aan de allerlaatste stok vast. Daar lag Slang dan, zo stevig in een rechte lijn verankerd, of ze een lange lange rioolpijp was met zeven tonnen grond erop.

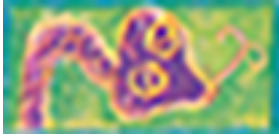
‘Hoe moet dat nu, Anansi?’ vroeg Slang benauwd, ‘hoe moet ik nu naar Koning toe, zo vastgepikt?’

‘Geen nood, lieve vriendin!’ En opgewekt trok B'Anansi alle stokken uit de grond en bracht de hele bundel naar het paleis, met Sneki opgerold ertussen.

Toen Koning die tuinslangvormige ijdeltuit zo zag, barstte hij uit in een geweldig lachen en ook zijn vrienden Hond en Stekelvarken, en Aap en Papegaai en heel de rest... Zo druk hadden ze het met schateren en dijenkletsen en tranen afvegen van hun gezicht, dat het een tijdje duurde voordat Sneki werd losgemaakt. Waarna die stilletjes moet weggekropen zijn, want over Wereldcup heeft niemand meer vernomen. Wel deed de koning, wat hij Anansi had beloofd en zo is tot vandaag Anansi's naam verbonden met zijn soort verhalen.

Veel dingen zijn er na die tijd gebeurd: rampen waar iedereen ziek en verdrietig van werd; er kwamen hongersnoden in Afrika en mensenjagers, die een dorpsbewoner beschouwden als een stuk vee, dat voor ze werken kon aan een ketting of worden verkocht, als ze dat in hun kop kregen.

Maar altijd dook Anansi ergens op, met slimme grappen en schavuitestreken, en gaf de mensen weer een beetje hoop.

Hoe Anansikinderen geroepen worden

Familie Anansi staat op.

Als de haan kraait op de dakrand en de eerste stralen vallen, hoor je kammen, poetsen, plassen, - hoor je alle namen schallen: 'Erwin! Duarfi! Wanki, Toetoe! Tricky, Fofo, Finifoetoe, - Sixia en Sébia! Aiti, Négi, Tintata... wie is 't die ik oversla?'

Hoe Anansi op Tijger reed

Geen middag, geen avond, geen nacht, maar ochtendtijd was het. De zon was al geklommen tot het pinadak van Anansi's huis... en niemand was te zien. Maar als je horen wilde met je oorhoofd, dan kon je horen; Anansi droomde directeur te zijn van een houtzagerij: *grrrk - grrrk - grrrk*. Daar stormde Ba Tigri het erf op: *dibam, bam, bonk!* en Anansi's fabrieksdeur versplinterend door een orkaan, zo stond die woedende Tijger ineens voor zijn hangmat! Schelden en schreeuwen!

'Rustig, mijn vriend,' zei Anansi slaperig. 'Waar heb je pijn? Welke muskiet heeft je gestoken? Ik zal hem voor je doodslaan!'

'Muskiet?' brulde Tijger, 'Jijzelf, scharminkelige schoftenspin. Jij hebt me ziek gestoken! Mijn eigen Ma Tigri-vrouw heeft me verteld... idiote praatjes strooi je rond, dat jij op mijn rug rijdt wanneer je wilt!'

'Ik?' vroeg B'Anansi onschuldig op eigen ribbenkast wijzend. 'Ik heb dat gezegd? Kom kom, je weet toch hoe die vrouwen kletsen...'

'Niks geen klets!' woedde Ba Tigri, 'Je eigen Akoeba was er ook bij en nog een stel dames van die Emancipatiebeweging. Wat deed jij daar trouwens op visitie te gaan?'

'Ba Tigri, ik zweer je. Ten eerste, ik mocht niet eens binnen gaan; ten tweede, ik wou geen fluister zeggen en ten derde, over jou heb ik niet gepraat, want alleen over andere dingen...' zei Anansi suikerzoet.

'Allemaal kletsboek en leugens!' Ba Tigri werd steeds bozer. 'Je bent in dat huis gegaan, je hebt opgescheept over mannenflinkheid boven mannenflinkheid en je hebt gezegd: altijd als ik Anansi wil, rijdt Tijger mij rond als een taxi! Dat heb je gezegd! Geeft toe! 'En hij hief zijn kolossale poot om B'Anansi een donderende klauwklap te verkopen.

'Hoe kom je erbij? Je bent toch mijn vriend?' piepte Anansi snel.

'Vriend? Mooie vriend! Wie moet ik geloven, zal mijn eigen vrouw soms liegen?' En daar schoot die tijgerklauw tien centimeter dichterbij.

'Vrouwen! Vergissen zich soms... Ik weet iets goeds. Laten we een keer naar dat Vrouwenhuis gaan. Vraag het ze zelf, waar ik bij ben.' En Anansi draaide zich weg in zijn beddek, dat de hangmat ervan schommelde. Langzaam-langzaam zakte die tijgerklauw, toen langzaam ging hij weer omhoog en krabde het tijgervoorhoofd.

'Uitstekend,' riep Ba Tigri, 'dan gaan we meteen! Trekje broek aan, B'Anansi, laten we geen tijd verhezen!'

Hmmm, hmmm, hmmm...
Wie zegt dat Anansi
een leugen heeft verteld?
Wie weet wat hij mij
op mijn mouw heeft gespeld?
Wat heeft hij gelogen?
Wie heeft hij bedrogen?
Wie liegt voor een kwartje
krijgt een gulden wisselgeld.

Zo... jaja, is dat gebeurd, zo ging dat... En wie krabde zijn voorhoofd? B'Anansi was dat; hij krabde zijn kop, hij wreef zijn kale schedeldak en trok aan zijn flardige borstelharen. Zachtjes begon hij te kreunen: 'Hmmm, hmmm, hmmm,... natuurlijk... een heel goed plan... Ba Tigri, als ik erover nadenk...'

'Wat doe je, Anansi? Ga niet weer in je hangmat liggen. Kom overeind, ga met me mee!' riep Tijger ongeduldig.

‘Als het maar zo was, Ba Tigri, dat ik gezond was. Waarom deukje dat ik hier lig, op klaarlichte morgen? Ziek ben ik: mijn hoofd is gebarsten, mijn rug is gebroken. En mijn buik zit zo los, dat hij elk moment kan weglopen...

Aai, Ba Tigri, ga gauw de deur uit! Mijn darm komt spuiten met al zijn inhoud, waar is mijn nachtspiegel-meubelstuk? 'En daar vlogen al die harige spinnepoten de hangmat uit en Anansi begon in zijn blote kont onder alle stoelen en banken te rommelen naar zijn schijtepot.

Tijger had duidelijk geen zin om een onwelriekende ontploffing van Anansi's buik mee te maken, maar amper stond hij buiten of:

kri-kra! Hij hoorde de sleutel omdraaien achter zijn rug.

Binnen jammerde Anansi: 'Haaai-ai-ai... Laat ons een andere keer gaan, Ba Tigri... Deze ziekte vermoordt me... Kom me morgen maar halen!!!' *biem, dibam, bomm!!!* 'Geen flauwe kul, Anansi! Doe je stinkende ding en kom mee. Geen uitvluchten, ik zal je wel ondersteunen.'

En zo ging dat heen en weer gepraat nog door, dat je beter anderhalf uur buiten kunt gaan spelen dan me alles te laten vertellen.

Tenslotte kwam B'Anansi de deur uit, met een groot-groot kussen tegen zijn buik geklemd. 'Is: mijn buik is zo vreselijk, Ba Tigri,' zei hij. 'Dit kussen moet je voor me steunen, dan kan ik wel een beetje gaan.' En Tijger moest heel ongemakkelijk met zijn voorpoot om Anansi heen dat kussen vasthouden. Steeds langzamer ging Anansi lopen, tot Ba Tigri riep: 'Opschieten, opschieten, Anansi, zo komen we nooit bij die vrouwen!' 'Weet je wat?' zei Anansi, 'als ik dat kussen nu vastbind op je rug, dan leun ik met mijn buik erop, dan kun jij met al jouw eigen poten lopen zo hard als je wilt.'

'Oké, voor mijn part!' riep Tijger. 'Als je maar opschiet, want het is al bijna middag en mijn maag begint te rammelen.'

Zo bond Anansi dat kussen met spinnegaren op die brede tijgerrug en ging erbovenop zitten. Maar ze waren nog niet goed en wel op weg of hij begon weer te klagen: 'Niet zo snel, Ba Tigri, niet zo snel! Wai-aaaai-ai.. Is: mijn rug is zo vreselijk, Ba Tigri. Bij iedere stap donder ik zo heen en weer, dat al mijn acht spinnepoten het niet kunnen tegenhouden. Weet je wat? Neem dit touwtje in je mond voor me. Dan pak ik in elke hand een eind vast en dan zit ik zo stevig, dat je nog harder kunt lopen dan je wilt...'

En goed! Ik vertel je, Broer Tijger, die een haast had van jewelste, vond alles best, als ze maar opschoten. Hij nam Anansi's spinnetouw tussen zijn tanden en vloog er als een bliksemtijger vandoor. Al gauw begon Anansi weer te jammeren en te zeuren:

'Aau-ooo! Niet zo snel, Ba Tigri! Is: mijn hoofd is zo vreselijk, Ba Tigri. Bij elke stap van je komen duizend insecten in mijn pijnlijke schedel steken. Laat me een tak breken van de volgende boom, dan kan ik ze weggagen en jij kunt het hardste lopen van het westelijk halfmond!'

Intussen is het omstreeks etenstijd bij dat Vrouwenhuis en nèt zijn de dames bezig om heerlijke kippepoten, gestoofde bonen en gemengde rijst op tafel te zetten voor een feestelijke maaltijd met elkaar.

'Mijn lepelvork, wat dààr nu aankomt...!' roept Ma Akoeba en ze laat twee geurige schotels bijna uit haar handen vallen. 'Is dat die zweefpotige echtgenoot van mij...?'

Kri-kra, daar allemaal; met kakelen en krijsen woelen al die zelfontwikkelde dames uit de vensters en op de stoep.

Ba Tigri houdt zijn volle vaart in met vierpotig remspoor, op zijn rug B'Anansi in het kussenadel, met in zijn ene hand het teugeltouw, zo strak getrokken in de hijgende bek, dat Tijger het niet uit kan spugen. In de andere hand: zwiep-zwap, de bladerentak, waarmee hij triomfantelijk Tijger zweept, terwijl hij roept:

‘Zie hier dan, dames! Zoals ik al zei, Anansi rijdt op Tijger zijn taxirit wanneer hij wil: altijd! Ha ha, en ruik ik het goed? Vandaag áltijd is vandaag-mááltijd?’ Die gierende, gillende vrouwtjesmenigte... wat een plezier! Maar onder al die schuddende hoofddoeken is er toch één, die schudt niet van het lachen, maar van ‘och och och, domme man’, met kleine tijgergrijs erbij. Wat kan je daarna nog verbazen, vraag ik jullie? Dat daar drie schalen, groot als wagenwielen, worden neergezet voor Anansi’s neus? Dat die arme, doodzieke spin in staat blijkt driemaal al die schotels leeg te zwelgen, met nog ijstaart toe?

Of dat hij zelfs de dag daarna geen buikpijn heeft...?

En dan: Ba Tigri! Hij heeft zijn portie ook gekegen, zeggen ze. Ma Tigri heeft hem zelf gegeven, zeggen ze. Maar ook: dat hĳ de hele week daar misselijk van was.

Hoe Anansi uit vliegen ging

Heerlijk uitgestrekt in zijn spinneweb- hangmat luisterde Anansi naar het gezang van de vogeltjes in de grote amandelboom, waaraan hij één van zijn touwen had vastgemaakt.

‘Weet je 't al, weet je 't al?’ zong de Twatwa tussen de wiegende bladeren. ‘Morgen is feestdag, morgen is vreugde!’

‘Aan de zwier, voor plezier!’ riep de Grietjebie, die aan kwam vliegen uit een andere boom.

En de Boontjesdief riep van verre: ‘Morgen is feestdag, dan vliegen we uit!’

‘To-tjo-tjo, dat is zo!’ zong de Gadofowroe terug. Op dat moment besloot Anansi dat hij toch maar niet in slaap zou vallen. Een feest gingen die domme vogels houden? Misschien dat daar wel wat te schransen viel. Hij klom uit zijn hangmat en naar boven de amandelboom in. Ondertussen kwetterden de vogels verder:

‘Hondepit-eiland, Hondepit-eiland is helemaal oranje!’

‘Hondepit-eiland, de vruchten zijn rijp!’

‘King-king-king, 't is een heel bijzonder ding!’

‘Morgen is feestdag, dan vliegen we uit! Hondepit-eiland is zwaar van het fruit!’

‘Zo-zo!’ zei Anansi, ‘Denk je dat ik ook mee zou kunnen naar Hondepit-eiland?’

En toen de vogels stomverbaasd opkeken bij zijn plotseling verschijnen: ‘Ik ben een hele handige vruchtenplukker, ik kan mooie draagzakken voor jullie weven...’

‘God, wat ons betreft, vruchten zijn er genoeg!’ kwetterde de vriendelijke Gado-tjo. En de zwarte Ponpon riep: ‘Kom kom kom maar mee als je wilt!’

‘Hi-hi-hi, waar zijn je vleugels dan?’ viel de Kolibriin. ‘Over zeven rivieren moet je oversteken met ons...’

Dat viel Anansi wel een beetje tegen, want aan water had hij een vreselijke hekel. ‘Nou ja, zou ik niet... bij één van jullie op je rug...’

‘Nee nee, poe-poe-poe, dacht je dat!’ begonnen alle vogels luid te protesteren. ‘Iedereen vliegt op eigen kracht, dat is zo afgesproken. Anders kunnen we niet terug, met onze overladen magen...’

‘Ja, ja ja...’ zei Anansi alleen maar en hij krabde met drie van zijn spinnepoten tegelijk op zijn kop. Terwijl de vogels alweer druk aan het plannen schetteren waren, zei hij ineens: ‘Ik weet wat! Ik maak voor elk van jullie een mooie spinnedraad-draagtas. Dat kost jullie ieder één vleugelveer. En van die veren maak ik dan een paar vleugels om met jullie mee te gaan.’

Dat vonden de vogels een prachtig idee en ze bleven allemaal overnachten in de amandelboom, om te zien hoe Anansi de hele nacht werkte als een bezetene.

Tegen de ochtendstond waren de vleugeltjes klaar, en je hebt nog nooit zo'n kakelbontgelapte vliegapparaat gezien! De donkerrode veren van vriend King, de groene en de gouden van Parkiet en Tanager, de zwarte van Twatwa, Powisi en Ponpon, tezamen met de blauwe van Blaforki, en al die andere grijze, donkerbruine, gele, witte en gespikkelde..., alles bijeen- gebonden met stevig Anansidraad.

‘'t Is mooi, 't is mooi! Anansi is een lapjesvogel,’ riepen de vogels vrolijk. ‘Nu nog de tasjes voor het fruit!’ Anansi, die veel te uitgeput was om te zuchten, verlangde op dat ogenblik maar één ding: ééntjes gaan slapen. Maar hij begreep, dat hij zijn afspraak wel moest houden als hij met de vogels wilde meegaan. Dus nam hij een grote schaar, en hij knipte zijn hangmat in zoveel mogelijk gelijke stukken, waaraan hij vlug-vlug een paar handvatten spon. Zo kregen alle vogels een

draagtasje en kwetterend hielpen ze hem bij het aanbinden van de vleugels. Ze lachten zich gek om de malle buitelingen, die de eerste vlieg oefeningen waren van Anansi.

Na een half uurtje fietste Anansi aardig door de lucht, vonden de vogels en toen begon de tocht naar Hondepit-eiland.

Dat was een zware inspanning voor B'Anansi, maar gelukkig bleven Gado-tjo en Grietjebie steeds vlakbij hem in de buurt; bij elke rivier die ze over moesten steken, lieten ze hem even uitrusten in een boom en dan kon hij weer een ander paar poten nemen om zijn vleugels mee te bewegen. En zo kwam hij tenslotte als allerlaatste aan; uitgeput maar heel tevreden.

Honderden vogels kwetterden intussen rond op Hondepit-eiland, dwarrelden tussen de takken van de Hondepit-bomen en vulden hun maag met de honderden sappig-rijpe Hondepit-vruchten. B'Anansi hoefde zijn poten maar uit te steken, want aan alle kanten groeiden ze even uitbundig in dichte trossen. Dus het duurde niet erg lang of hij was zo volgevreten, dat hij als een blok in slaap viel. Toen hij laat die nacht wakker werd, was het heel stil geworden in de Hondepit-bomen. Ook de vogels hadden zich bolle buiken gevreten aan de Hondepit-vruchten, en nu hingen ze overal op en in en tussen de takken

te slapen.

‘Ik geloof dat ik weer een beetje honger heb,’ zei Anansi tegen zichzelf en hij stak een paar van zijn poten links en rechts tussen de bladeren om nog zo’n lekkere Hondepit-vrucht te vinden.

‘Het lijkt wel of die verrekte vogels alles hebben leeggesnaaid!’ riep Anansi tenslotte, want hoe hij ook rondkroop tussen de takken en in de maneschijn tussen de bladeren speurde, nergens zag hij meer een schimmetje van dat vrolijk oranje-kleurig Hondepit-fruit.

Wel hingen overal heel andere natuur-verschijnselen: hangende vogelnesten, boodschappentassen?

‘Verrek!’ zei Anansi ineens, ‘mijn eigen Anansidraad-draagtasjes!’ En ja, zo was het ook: behalve hun maagjes hadden de vogels ook ieder hun tasje gevuld om de volgende dag met een voorraadje naar huis te kunnen vliegen.

‘Zo’n gierige pluimveestapel!’ zei Anansi alleen maar, en in plaats van Hondepit-vruchten ging hij nu Hondepit-tasjes plukken uit de Hondepit-bomen.

De volgende morgen werd hij wakker van een luid gekwinkeleer; maar heel erg vrolijk klonk dat niet.

‘Wie wie wie heeft mijn vruchtentas gebietst! Vuile dief!’ piepte Kolibri, die anders toch zo hef en vriendelijk was. ‘Slampamper!’ en ‘Stom- kop!’ galmden Twatwa en Ponpon tegen elkaar.

‘Hier is de dief!’ gierde Grietjebie plotseling, terwijl ze zich over Anansi boog, en Gado-tjo, die de vorige dag toch ook zo aardig en behulpzaam was geweest, begon in de lege spinragzakken rond te pikken, die overal om Anansi heen lagen, als schandelijk bewijs van zijn nachtelijke gulzigheid.

‘Rottige bedotter!’ raasde Gado-tjo woedend. ‘Daarvoor hebben we je niet meegenomen!’ ‘Nou nou,’ zei Anansi, terwijl hij zich de slaap nog uit de ogen wreef. ‘Het waren toch mijn eigen zakken...’

Nu werden de vogels pas volslagen opgewonden.

‘Inhalige veelvraat!’ riepen ze, ‘dat was de afspraak niet! Als het zo gaat, dan pakken we onze veren weer terug; als het zo gaat, dan kan je het rambam genieten!’ En daar fladderden ze met zijn allen naar de tak waar Anansi’s veelkleurige vleugels als een feestversiering hingen te wapperen in de wind. Ai-ai-ai! Au-au-au...! Voor je je omgedraaid hebt, stuiven de pluimen door de lucht, en is er net zoveel van Anansi’s kunstwerk over als van een feestelijk versierde kerstboom op de dag voor Pasen.

Daar zit B’Anansi nu... de vogeltjes vertrekken kwetterend naar huis, een enkele tijlpt nog woedend naar hem om: ‘Verrekte vent, zie maar dat je je redt!’ maar weldra is de laatste achter de bomen aan de overkant van de rivier verdwenen.

‘Haha!’ giechelt Anansi zachtjes. ‘Wat ik nog heb...’

Hoe Anansi uit varen ging

In plaats van treurig en wanhopig te zijn dat de vogels hem in zijn dooie eentje op Hondepit-eiland hadden achtergelaten, zakte B'Anansi verheugd uit de boom, waarin hij de nacht had doorgebracht.

'Die domme vleugelbeesten,' grinnikte hij. 'Ze hebben geen idee wat er vannacht uit hun tasjes is gevallen...' Want Anansi was wel de grootste gulzigaard van allemaal, maar al die kilo's Hondepit-vruchten die de vogels hadden verzameld, die had zelfs Anansi niet in één nacht kunnen opeten. Vandaar dat hij een poosje rondkroop onder in het dichte struikgewas, en even later aan de waterkant zat met een ongelooflijk ontbijt. Daarna neuriede hij vrolijk voor zich heen, daarna viel hij in slaap, en daarna - wakker geworden - begon hij erover te denken, dat hij toch niet eeuwig op Hondepit-eiland kon blijven.

Dus tuurde hij een paar uurtjes langs de rivier, tot hij in de verte een aandrijvende boomstam ontdekte, die hem wel aardig leek om van dat stomme Hondepit-eiland af te komen.

Maar plotseling begon de boomstam met zijn ogen te knippen en vooraan ging er een klep open met een verschrikkelijk aantal puntigscherpe tanden erin. Toch bleef Anansi zich gedragen of daar de veerpont aan kwam varen.

'He-o! Kaaiman-o!' begon hij te roepen. En zelfs: 'Hallo, neef Kaaiman!'

Kaaiman keek door zijn donkere bril, alsof hij een droog korstje brood hoorde fluisteren en toen vroeg hij: 'Kennen wij mekaar?'

'Natuurlijk, neef Kaaiman!' riep Anansi enthousiast. 'Ik ben je bloedverwant, Anansi uit de stad! Speciaal ben ik vandaag gekomen om je deze Hondepit-vruchten te brengen, voor je kinderen... Je hebt toch kinderen?' vervolgde hij, toen hij zag dat Kaaiman steeds langzamer met zijn kop aan het schudden was.

'Nee,' zei Kaaiman, 'nog niet. Wel eieren.'

'Nou, zie je wel!' riep Anansi even vrolijk. 'Ik wist het wel! Jij bent toch de zoon van die ouwe Kaaiman, die aan de Waterkant woonde? Die met die prachtige lange zwiepstaart?'

'Ja, ja dat is zo...' gaf Kaaiman moeizaam toe.

'Nou, dan zie je het toch? I leel wat keren heb ik als kleine spinnejongen op zijn staart gezeten! Heel wat keren heeft die oude oom Kaaiman mij met zijn staart naar de overkant van de kreek gezwiept!' eindigde B'Anansi en hij keek verlangend naar de andere oever, waar hij tussen de bomen een pad meende te zien, dat wel naar de stad zou leiden.

'Wou je op bezoek komen?' vroeg Ba Kaaiman tenslotte, en keek minstens even verlangend naar de mooie Hondepit-vruchten, die B'Anansi intussen in een tasje verzameld had.

'Ja, ja, laten we gaan!' zei Anansi haastig. 'Ik heb wel weinig tijd, maar ik wil toch eventjes je kinderen... je eieren komen zien.'

Zo klauterde hij op de rug van Kaaiman, opgelucht dat hij van Hondepit-eiland was bevrijd... maar o! Dat was een vreselijke veerboot die hij had uitgezocht! Ten eerste voer het ding met een verschrikkelijke snelheid, ten tweede bleek dat Kaaiman steeds voor hele of halve duikboot speelde, zodat B'Anansi om de beurt zijn evenwicht verloor, halfverzoop, door de lucht vloog of naar adem snakte.

Meer dood dan levend zakte hij tenslotte neer in Huize Kaaiman, een modderhol onder een dak van bladeren, waar Kaaiman hem vol trots de eieren het zien, die hij bewaarde in een grote mand.

'Waa-aau!' zei Anansi vol bewondering. 'Waarde neef, ik mag je wel gelukwensen met die aanstaande kinderschaar van jou!'

Zo besloot Anansi om voorlopig wat op adem te komen bij 'Neef' Kaaiman thuis.

De volgende dag zei Kaaiman tegen hem:

'Anansi, heb jij geen zin om mij te helpen met de eiverzorging? Ik geef ze elke dag een bad in de rivier. Als jij ze af wilt drogen ben ik vlugger klaar, dan hebben we meer tijd om te gaan jagen of te klaverjassen.'

'Uitstekend, zeker beste neef; je weet hoe gek ik ben op kleine kinderen,' zei Anansi dadelijk.

Voorzichtig droeg hij de eiermand naar de rivier, en één voor één gaf hij de eieren aan Kaaiman, die in het water stond en ze een grondige sopbeurt gaf. Daarna nam hij ze één voor één weer aan, en droogde ze lekker af met een grote zachte handdoek, waarna hij ze voorzichtig in de mand legde.

Maar terwijl Kaaiman zo bezig was met luxe zeep en borstel, en steeds meer schone eieren terugkwamen in de mand, kreeg B'Anansi toch zo'n vreselijk hongergevoel in zijn buik... Hij moest er iets aan doen, hoe kon hij anders verder werken...? En voor hij wist wat er gebeurde, had hij het ei dat hij net had afgedroogd... niet in de mand gelegd, maar achter in zijn keel gestopt! En lekker... lekker was zo'n schoon warm ei...!

Een poosje later was het laatste ei gewassen.

'Nummertje twaalf!' riep Kaaiman vrolijk, terwijl hij het aanreikte. Daarna begon hij met een grote plons een rondje rugslag en gaf een flinke schrobbeurt aan zijn eigen krokodillebillen. Intussen deed Anansi gauw dat elfde ei weer in de mand en bovenop de grote baddoek; zo merkte Kaaiman helemaal niet dat er iets mankeerde aan zijn nageslacht.

Maar de volgende ochtend, toen Anansi het laatste ei aanreikte voor de poetsbeurt, zei Kaaiman ineens: 'Datis dan nummertje elf, hè neef? Nog ééntje maar, dan is het weer gepiept!' Dus nam Anansi bliksemsnel het eerste ei weer uit de mand, duwde het in de modder dat het er goor uitzag en gaf het aan Kaaiman: 'Zeer zeker neef, hier heb je nummer twaalf!'

Zelf droeg hij de mand met de handdoek erop weer terug naar het kaaimannenhuis; zo hebben zelfs jij en ik niet gemerkt dat die mand alweer een beetje lichter was... Als je een geheim kunt bewaren... B'Anansi had wéér eventjes last van hongerbuik gehad, nu zaten er nog maar... tien eieren in de mand!

Zo ging dat een hele week door, steeds meer eieren kregen dagelijks een modderdompeling en een dubbele wasbeurt, want steeds meer eieren waren plotseling in Anansi's schrokkerige keelgat verdwenen.

'Nee nee, neef!' riep Anansi dan. 'Ik draag de mand, dat weet je... Ik ben veel te bezorgd voor mijn aanstaande neefjes en nichtjes; niemand is zo dol op ze als ik..!'

Toch begon hij zich bezorgd te maken dat hij binnenkort wel door de mand moest vallen, want dagelijks werd het moeilijker om van steeds minder eieren er twaalf te goochelen.

Hoe Anansi een bootje huurde

Jij weet Neef Kaaiman', zei Anansi op een dag, 'dat ik eigenlijk al lang naar de stad moet, naar mijn eigen kindertjes. Ik moet nog zes rivieren oversteken. Weet jij hier in de buurt een boot te leen?'

'Tja,' aarzelde Kaaiman, 'als ik niet hier voor mijn eieren moest zorgen, dan kon ik je natuurlijk wegbrengen...'

'Nee, nee nee, dat hoef je echt niet!' riep Anansi haastig, want die eerste tocht op Kaaimans rug was hij nog niet vergeten. 'Je kent toch vast wel één of andere botenman?'

Zo bracht Kaaiman hem in contact met de gebroeders Kwikwi, die in een kreekje verderop een viskwekerijtje hadden. Ze wilden Anansi naar de stad varen voor zestig gulden, dan moest hij wel de helft vooruitbetalen.

'Uitstekend!' zei B'Anansi opgewekt. 'Kom overmorgen maar zodra de zon opgaat, dan heb ik alles voor elkaar.'

De dag daarop ging hij voor het laatst naar de rivier met Kaaiman om de eieren te baden.

'Kijk neef,' zei hij, 'hoe het buitenleven mij goed gedaan heeft? Die mand met eieren was eerst verschrikkelijk zwaar voor mij, maar nu kost hij me haast geen moeite om te dragen.'

't Is jammer dat je net weggaat nu mijn kleintjes bijna uitkomen,' zei Kaaiman verdrietig. 'Maar ik zal zelf de mand terug dragen, want ik moet er weer aan wennen.'

Daarna begonnen ze als gewoonlijk met eierenwassen. Dat was er nu nog maar één; Anansi droogde het niet eens meer af als Kaaiman het hem aanreikte... Ploef! ging het telkens in de modder en daar kreeg de aanstaande vader het al weer terug. Terwijl die het dan nogmaals keurig poetste, legde Anansi steeds gauw één of andere ronde rivierkei in de mand! Toen Kaaiman begon aan zijn gebruikelijke zwempartijtje, schrokte hij dat laatste ei naar binnen, of het een pindakoekje was. Daarna nam Kaaiman de mand op zijn schouder, om hem naar binnen te dragen.

'Oei-oei!' zei hij. 'Je hebt goed voor mijn kleintjes gezorgd, neef Anansi! Ze zijn vet en zwaar geworden...' Maar Anansi zei niets terug.

De volgende morgen nam Kaaiman de eiermand mee naar de waterkant, toen hij Anansi weg ging brengen. Ze omhelsden elkaar hartelijk. Spoedig verschenen de tweelingbroers Kwikwi met hun boot: de één stond achterop te sturen met zijn pagaai, de andere stond voorop om de rivier te verkennen. Eerst ging B'Anansi naar de voorste vis: 'Het beste is, dat we zo snel mogelijk vertrekken, want mijn gastheer is niet te vertrouwen,' zei hij. 'En het geld geef ik dadelijk aan je broer.'

Daarna ging hij naar de achterste vis: 'Het geld heb ik net aan je broer gegeven. Die wil zo snel mogelijk vertrekken, want hij vertrouwt die Kaaiman niet.' En hij klom in het midden van de boot.

Zo staken ze dadelijk van wal, terwijl Anansi schreeuwde: 'Neef Kaaiman, gegroet! Zorg goed voor je kleintjes! Ik zal ze nooit vergeten, ik draag ze bij me in mijn...'

Maar Ba Kaaiman luisterde al niet meer. Hij was oprecht verdrietig dat Anansi vertrok, en toen hij het eerste ei uit de mand haalde om het te wassen, had hij door zijn krokodilletranen niet eens gemerkt, dat het een keisteen was. Toen hij het onder water hield, schoot het meteen de diepte in en nu klonk er een afschuwelijke krokodillekreet...!

Toen de Kwikwi's die Kaaiman zo hoorden gillen en razen, vreesden ze voor hun leven, en de boot schoot door het water als een pijl uit een boog.

Na een poosje kwamen ze bij een bocht in de rivier, en de broers verwisselden van plaats.

‘Hé-ho, stop eens even,’ zei Anansi. ‘Is dit wel de goede weg naar de stad? Ik moet zes rivieren oversteken en nu gaan we maar langs één.’

‘Jaja,’ zeiden de Kwikwi-broeders. ‘Dat kan wel kloppen, want de rivier kronkelt als een slang. Die zes rivieren die je tegen bent gekomen, zijn allemaal bochten van dezelfde stroom.’

Zo kwamen ze bij de tweede bocht en weer verwisselden de broers van plaats. Terwijl hij langs Anansi kroop zei de voorste (die nu weer terug ging naar voren): ‘Je hebt het geld toch aan mijn broer gegeven?’

‘Ja ja,’ zei Anansi, ‘hij heet toch Kwi?’

Bij de derde bocht, terwijl ze van plaats verwisselden, zei de achterste broer (die nu weer naar voren ging): ‘Je hebt het geld toch aan mijn broer gegeven?’

‘Ja ja,’ zei Anansi weer. ‘Want hij heet toch Kwi?’

Bij de vierde bocht kwamen de broers elkaar

tegen achterin de boot, want de achterste was even overboord gaan hangen om een slokje water te drinken.

‘Jij hebt het geld?’ vroeg de voorste.

‘Nee, jij hebt het geld,’ zei de achterste. Daarop kregen ze vreselijke ruzie, en de boot stampte als een klutsmachine op en neer.

‘Hou op met schommelen!’ riep Anansi. ‘Ik zal jullie alles dubbel betalen, ik weet niet meer wie ik het geld heb gegeven. Jullie lijken ook zo ontzettend op elkaar...’

‘Ja dat is waar,’ grinnikten de vissen en ze zetten de boot weer in beweging.

Voor ze bij de vijfde bocht kwamen, voeren ze plotseling door een stroomversnelling. De boot schoot als een mes langs rotspunten en keien, en de schuimende doodschrik sloeg Anansi om de oren. Bibberend zag hij de broers weer van plaats verwisselen.

‘Het wordt tijd dat ik jullie wat betaal, want jullie zijn uiterst kundige botenmannen,’ zei hij. ‘Als jij, Kwi, nu even meekomt op de oever; daarginds in het bos is mijn buitenhuis waar ik mijn geld bewaar. Dan kan Kwi hier de boot vast naar de volgende bocht varen. Dat spaart tijd, dan lopen wij door het bos daarheen om weer in te stappen.’

Wat was Anansi blij dat hij weer op de kant stond...

‘Weet je wat?’ zei hij tegen die ene Kwi (ik weet niet meer of het de achterste of de voorste was), ‘wacht jij maar hier; ik zie dat je niet goed loopt. Ga maar wat zwemmen ondertussen. Ik haal het geld en dan komen we je weer ophalen.’ Dat vond die dorstige vissevent best, en hij schoot direct het water in.

Het leek of Anansi ineens heel goed de weg wist: hij liep lijnrecht het bos in en kwam aan de andere kant weer te voorschijn bij de zesde bocht.

Daar duurde het niet lang of de boot met de tweede Kwikwi kwam in zicht: ‘Heo-o!’ riep Anansi, ‘hier ben ik, kom me halen!’

En toen Ba Kwikwi hem vroeg waar zijn broer was, zei hij: ‘O, die is al naar de overkant gezwommen om even naar de kroeg te gaan. Hij zei dat je vlug-vlug bij hem moet komen, want ik heb het hele geld aan hem gegeven voor mijn reis naar de stad.’ En hij sprong bij Broer Kwrikwi de boot in. Zo kwam Anansi ook over de zesde rivier, en misschien hebben zijn acht poten nog heel wat moeten tippelen, maar zeker is dat hij vandaag weer veilig thuis zit in zijn deurpost-holletje.

Dus wrees voortaan maar niet verbaasd, als je op de rivier een vis hoort roepen: ‘Kwi-kwi-kwi!’

Maar, als je ooit een kaaiman tegenkomt, die dik bevriend is met een spin, laat dat dan even weten.

Hoe Anansi een dollar verdiende

Hoe Anansi een zeeman onthaalde

Laat in de nacht kwam Anansi weer eens hongerig thuis... 'M'Akoeba, vlug vlug! Breng me alles wat je in huis hebt om te eten!'

Een kort gestommel en een lang geschraap in potten - daar verscheen M'Akoeba met een groot-groot bord: in het midden lag een lepeltje-vol bruinverbrande rijstkorrels.

't Is alles...' zei ze geduldig. 'Als je zo laat thuis komt, Anansi... Je elf-en-dertig kinderen, ze hebben nooit genoeg... Dit is het eten voor mijn haan, die op het achtererf in het hok zit. Gelukkig heb ik die nog om ons wakker te kraaien, want de klok heb ik verkocht om geld te hebben voor de markt.'

'Misschien kan een haan daar vet van worden,' riep Anansi verontwaardigd, 'maar toch niet je hardwerkende echtgenoot!'

'Wat werkje dan zo hard, Anansi? En waar is het geld dat je daarmee verdient? Hoe denk je dat ik voor je koken kan, als je me nooit iets geeft en elke avond in de kroeg zit?'

'Dat is belangrijk werk, dat ik doe in de kroeg. Zakengesprekken zijn dat. Vanavond bijvoorbeeld...'

'Wat voor geld heb je verdiend dan?' vroeg M'Akoeba steeds minder geduldig.

'Vanavond... heb ik een oude relatie ontmoet!' begon Anansi enthousiast. 'Een oude kennis van vroeger, ene... Jimmie Watsisneem. Die is zo'n jaar of vijftien geleden als zeeman vertrokken naar Amerika, en nu is hij daar een belangrijke zakenman in... import-export. Hij heeft een heel voordelig zakenproject onder handen en nu wil hij dat ik zijn partner word. Het is belangrijk dat wij hem uitnodigen om te komen eten...'

'Ook dat nog!' riep M'Akoeba. 'Wat moet ik zo'n man in hemelsnaam voorzetten? Denk je soms dat ik toveren kan, Anansi?'

'Nee, ik wéét toch dat je toveren kan, Akoeba...' zei Anansi opgewekt en hij gaf M'Akoeba een duwtje. 'Jij hebt toch nog die vette haan van je? En ik geef je hier geld voor een grote fles whisky en een fles wijn. Binnenkort zijn we rijk en dan koop je een paar mooie jonge hanen en een paar mooie oorbellen...'

'Is het echt zo belangrijk, Anansi?'

'Heel belangrijk, voor onze toekomst. Maar één ding: mijn vriend spreekt alleen nog maar Engels. En bovendien: hij heeft een scheepsbrand overleefd en nu is hij afgekeurd op zijn ogen. Je moet het zo donker mogelijk houden, want hij kan niet tegen licht. Maar verder is die Jimmie een heel gezellige kerel en ik wil dat je reusachtig aardig tegen hem bent.'

Zo gebeurde het, dat M'Akoeba de volgende morgen haar vette haan slachtte en toen B'Anansi aan het eind van de middag thuis kwam drongen de geuren van vogelgebraad op het voorterras al in zijn neus.

In de keuken vond hij M'Akoeba omringd door potten en schotels en alle kinderen die haar hielpen om het feestmaal te bereiden voor de gast uit Amerika.

'Ik heb nog even een afspraak met de bank,' zei B'Anansi. 'Als mijn vriend Jimmie Watsis ondertussen komt, schenk hem dan vast wat in. Ik kom zo gauw mogelijk terug.' Daarop vertrok hij in de vallende duisternis, en dit keer gaan we hem niet achterna om te kijken wat hij uitvoert.

Intussen dekken de kinderen de tafel in de eetkamer met een mooi wit tafelkleed en glimmend gepoetste lepels en vorken, en het duurt niet zo lang of daar wordt aan de voordeur geklopt: 'Ko-ko-ko ko!'

M'Akoeba doet open, en in het donker ziet ze een keurig zeemans-uniform met onder de glimmende klep van de pet een zilverglanzende

zonnebril.

‘Hello!’ spreekt de vreemdeling met een zwaar Amerikaans accent. ‘Is dis de fèmmilie Anansi?’

‘Mister... Wats-ook-weer...’ antwoordt M'Akoeba in haar keurigste Engels. ‘Welkom in huize Anansi!’ en haar hand gaat naar de schakelaar om licht te maken.

‘O no, no!’ roept de zeeman vlug. ‘Ai kennot sie faja, lichten breek mie aai!’ Zodat M'Akoeba zegt: ‘Sorry, sorry mister Wats...’ en de vreemdeling gauw laat plaatsnemen in de schommelstoel op het donkere voorterras. De kinderen brengen hem whisky en bananechips en hij laat het zich allemaal lekker smaken. Hij vraagt alle kinderen hoe ze heten en na één keertje heeft hij al die namen al onthouden en zijn vrolijkheid stijgt net zo hard als de whisky zakt in de fles. Tenslotte vindt M'Akoeba het wel wat laat worden en ze stuurt

de kinderen naar bed.

‘Sorry mister Wats,’ zegt ze tegen de dorstige zeeman, ‘maar mij husband is na benk se afspraak, hij, kum leter. Wil joe hef some iet?’

‘Allright!’ zegt de vrolijke vaargast. ‘Lets go insaid. Maar: Ai kennot see faja, lichten breek mi aai. Poet out de leti, if joe plies.’

Dus doet M'Akoeba het licht uit in de eetkamer, en ze geleidt de vreemdeling naar de ereplaats aan tafel.

‘Geef mie joe hend sir,’ zegt ze. ‘Hier is de vork, hier is de glas, hier is de wijn. Nou joe kan help joe self.’

‘Tenk joe, frendly lady!’ zegt de zeeman blij, en laat haar hand niet los. ‘Joe aar e lovely lady. Ai kennot sie joe, but Ai sniff joe lovely parfum!’ En hij kriebelt met zijn baard in M'Akoeba's hals, dat ze er van giechelen moet.

‘Mij husband nou ken kum ennie minutel!’ zegt ze gauw. ‘Joe iet wat joe wil. Ai must go to de keuken...’ Wat niet verhindert dat de gretige gast begint te schransen alsof hij in een jaar niet gegeten heeft. Intussen zijn de brutaalste kinderen in het donker onder de tafel gekropen en ratsen af en toe een kluijfe weg of vangen de half afgekloven botjes op, die de gulzige zeeman achteloos op de grond gooit.

Ineens komt het oudste kind bij M'Akoeba de keuken ingerend: 'Ma, weet je dat die man net zulke schoenen heeft als onze pa?'

'Duvel op met je nonsens!' zegt M'Akoeba. 'Heb ik jullie niet gezegd om naar bed te gaan? Blijf uit de buurt van die meneer!'

Nu komt het middelste kind aangehold: 'Ma, weet je dat die man net zulke harige benen heeft als onze pa?'

En voor ze nog iets zeggen kan is daar het jongste kind: 'Mama, die meneer laat net zulke stinkende winden als onze pa..!'

'Schandaligheid!' roept M'Akoeba, en ze begint heel boos te worden... maar niet op de kinderen, zoals je misschien denken zou. Ze telt al die eigenaardigheden van Masra Watsisneem bij elkaar op, en ze krijgt een heel akelig vermoeden... Waar blijft Anansi toch zo lang...?

'Hier kinderen, kom mee!' roept ze plotseling, en ze geeft ze allemaal een kan met ijswater in hun hand. Daarna stapt ze met een koekepan gewapend de eetkamer binnen, en knipt het licht aan.

De vreemdeling springt op: 'Ai kennot sie faja, lichten breek mie aai...' en hij slaat zijn armen voor zijn bril.

'Lichten breek joe aai? Mie go breek joe hersens!' gilt M'Akoeba woedend, en terwijl ze de zeemanspet afrukt, geeft ze een klinkende slag met de koekepan op de kop van... Anansi ja, je hebt het al geraden.

'Joe cannot sie faja? Joe sa firi ijs!' roept ze nog, terwijl de kinderen hun waterkannen leeggooien over de zielige zeeman, die zijn hoofd beschermt met al zijn bibberende Anansi-poten.

En die vette haan? Daar zijn alleen nog de botjes van over.

Hoe Anansi uit werken ging

M'Akoeba's kippenhok was leeg, zo leeg als de magen van haar elf-en-dertig spinnekinderen; daarom nam ze een baantje aan als plukster, op de plantage van de koning.

's Morgens als alle kinderen naar school toe gingen, vertrok ze met haar baby naar het werk. En's avonds kwam ze thuis met fruit en groenten, zoveel dat ze een deel voor vlees en rijst kon ruilen, en dat de tafel doorboog onder overvloed.

Maar: 'Wat verbeeld jij je, Anansi!' riep ze tegen haar spinnekerel. 'Jij wilt eten en niet werken? De hele dag hang jij hier in je luie hangmat, en ik moet slaven als een gammel karrepaard. Pas dan tenminste op de baby of kom met me mee naar de plantage; daar is genoeg te doen.'

'Wat je maar wilt, mijn allerliefste,' zei Anansi, 'als ik nu ook een bordje eten krijg, dan ga ik morgen met je mee en bovendien pas ik op baby.'

Het was een drukte in die tuin van Koning Kownoe... Wel honderd plukkers waren aan het werk, want allerlei moest tegelijk worden geoogst. Bananen waren rijp en kokosnoten; tomaten, kouseband, komkommers moesten geplukt en ingepakt en opgeladen worden. De taken werden uitgedeeld door Dagoe Waktiman, de grote waakhond van de Koninklijke Domeinen.

'Zet baby daar maar neer onder die manjaboom,' zei Ma Akoeba. 'Ga af en toe eens kijken of hij een schone luier moet. Dan kan ik achterop gaan werken bij de sinaasappelplukkers, daar wordt het best verdiend.'

Anansi krijgt een taak bij het begieten van de moestuin, niet ver van de grote boom waar de bewaarplaats van de babies is. Een oude apedame, Oma Kwatta, houdt ze zoet; ze laat ze schommelen op haar staart en zingt een liedje voor ze, waarna ze allemaal in slaap sukkelen en Oma Kwatta ook.

Zodra B'Anansi zich een beetje moe voelt worden van het groenten sproeien, gaat hij een kijkje nemen bij zijn kind. Hij kan dan even zitten en met Oma babbelen en ondertussen zoekt hij in Ma Akoeba's grote draagtas een fles bananepap of een verschoning voor de baby.

'Jij hebt een mooi en rustig baantje, Oma Kwatta,' beweert Anansi. 'Het beste werkje van de hele tuin.'

'Kom kom,' zucht de oude dame. 'Het is wel zwaar voor mij, ik kan niet goed meer zien... Ik doe het eigenlijk alleen om geld te kunnen sparen, zodat ik een bril kan kopen. Ik wil al lang eens naar de brilledokter gaan, maar als ik werken moet, kan ik niet weg...'

'Neem morgen dan een vrije dag. Ik kan uitstekend voor die babies zorgen, ik neem gewoon die dagjouw taak erbij!' belooft Anansi enthousiast.

'Dat is heel aardig van je, Ba Anansi,' zegt Oma Kwatta. 'Kijk jij eens even wat dit kind hier in zijn mond heeft... Is dat een sliertje drop of is het een hagedissestaart?'

De tweede dag brengt Anansi zijn baby weer onder de manjaboom. Hij sust de kindertjes, zingt liedjes zoals hij van Oma Kwatta heeft gehoord en doet een dutje terwijl alle babies slapen. Maar dan komt Waktiman daar langs en roept: 'Hé, ben jij mal! Daarvoor betaal ik jou niet uit met fruit en groente! Kom luie spin, je moet pompoenen sproeien in de moestuin.'

'Pardon, pardon...' knipoogt Anansi slaperig. 'Ik neem vandaag voor Oma Kwatta waar, die heeft een snipperdag. Ze moet een bril gaan kopen in de stad. En iemand moet toch voor de babies zorgen?'

‘Vooruit dan maar,’ moppert Hond Dagoe. ‘Maar morgen neem je weer de tuinslang op.’

Die avond als ze thuis zijn, zegt Akoeba: ‘Ga morgen maar alleen naar de plantage, als ééntje werkt verdienen we genoeg. Dan kan ik hier het huis weer eens goed poetsen, en op de baby passen vind ik zelf ook leuk.’

De derde dag is Oma Kwatta weer terug; ze

heeft een bril gekocht maar durft hem nog niet goed te dragen, hij zit in een mooi zakje in haar tas. 'Hallo Anansi zegt ze blij als ze hem ziet. 'Waar is je baby? Ik heb een leuke dag gehad. Is alles goed gegaan?'

'Voortreffelijk, het was gezellig met de kleintjes. Mijn baby breng ik straks, hij is nog bij Akoeba. Ga rustig slapen als je wilt, dan zet ik hem wel neer.'

Anansi moet weer aan het werk gaan in de groentetuin. Daar staan de scheppen en de kruiwagens al klaar; de zware tuinslangen en gieters en groentekistjes...

Anansi wordt al moe als hij dat allemaal ziet.

Maar wat hangt daar nog aan een boomtak? M'Akoeba's grote tas met babyspullen. Anansi krijgt een prachsidee. Hij neemt de tas mee in een struik vlakbij de manjaboom, hij zoekt een hemdje uit, een klein wit mutsje, en speldt zichzelf behendig in een luier; dat werkje heeft hij in de laatste dagen goed geleerd. Zo uitgedost neemt hij een grote sprong: daar zit hij al te kraaien tussen de andere babies. De oude Kwatta zit te knikkebollen met een kind op schoot en ze heeft niks gemerkt.

Zo luiert en zo sluimert Ba Anansi heerlijk in zijn luier, tot Oma Kwatta langskomt om te voelen wie van de babies al een droge luier moet. Ze knijpt hem in zijn luierbuis en: 'Gie-gie...' hij heeft de grootste moeite om niet in geschater uit te barsten bij dat kietelig gevoel.

'Godgod, dat spinnejong is flink gegroeid,' mompelt de oude apedame. 'Ik wist niet dat dat zo een flinker was!'

Een paar uur later moet Anansi vreselijk poepen. Wat nu te doen? Hij kan toch moeilijk op gaan staan als babietje om naar het huisje-van-gemak te lopen? Hij moet het ophouden tot hij naar huis kan gaan.

Maar dan komt Koning Kownoe langs met zijn gevolg van koninklijke dochter Paloeloea; eens in de week komt hij zijn tuinen inspecteren. Ba Dagoe loopt voorop met nog wat honden, zijn neefjes-medewerkers van de lijfwacht.

'Kijk sire,' zegt de waakhond opgewekt, 'U kent de baby-crèche van Oma Kwatta? Prinses, wilt u de babietjes bekijken?' Prinses Paloeloea lacht en Kownoe knijpt de kleintjes in de wang.

'Ze zien er prachtig uit,' zegt hij. 'Ik zie dat Oma prima voor ze zorgt...' Ineens kijkt hij verstoord in het rond.

En alle honden slaan verschrikt aan het snuffelen. 'Er is geloof ik eentje...' zegt Koning Kownoe, 'die een verschooning nodig heeft...'

'O-o-o!' roept Oma Kwatta verschrikt. 'Dat kan... elk kindje stinkt wel eens...'

'Maar dit... dit is afschuwelijk!' fluistert Paloeloea. Haastig gaat Oma langs het rijtje van haar zorgekinderen. Helemaal achteraan slaat een geweldige stank haar in de neus; een heel beschaamde baby houdt zijn kop met klein wit mutsje tussen al zijn poten.

Grootmoeder Kwatta maakt alvast een speld los van zijn luier, dan haalt ze haar gloednieuwe bril te voorschijn en zet hem op haar oude apeneus. Terwijl het koninklijk gezelschap half staat afgewend pakt ze die kop omhoog, en kijkt in het gezicht van...

'Wat..! Anansi...' Oma is sprakeloos.

Ba Dagoe Waktiman springt bijna uit zijn vel. 'Jij luie stinker!' blaft hij razend. 'Jij stinkende werkschuwe schuinsmarcheerder!'

'De tuin uit!!' dondert de koning.

Terwijl Prinses en Oma gillen van schrik en Koning Kownoe vloekt als rollend onweer wordt Ba Anansi met fladderende stinkluier en honden keffend jagend achter zich, smadelijk weggejaagd van de plantage.

Hoe Anansi werd vastgeplakt

Nadat Anansi in een nabije sloot zijn billen flink gewassen had, ging hij die nacht op zoek in de plantage van de koning, want ergens in een struik had hij zijn broek nog laten liggen. Daar vond hij ook Akoeba's grote tas; die vulde hij meteen maar eventjes met fruit en groenten.

's Morgens heel vroeg riep Ma Akoeba hem, om weer aan het werk te gaan.

'Laat mij nog even slapen, lieve schat,' zei hij. 'Ik heb een nieuwe baan gekregen van de koning, omdat hij zo tevreden is over mijn werk. Ik ben nu nachtwaker, dus moet ik slapen overdag.'

Zo ging hij voortaan elke avond naar de tuin. En's morgens kwam hij thuis, met Ma Akoeba's tas vol heerlijkheden. Hij sloop dan rond op de plantage, en voor het ochtend werd, leegde hij wat fruit- en groentekistjes in de tas; die stonden klaar voor het transport bij zonsopgang. En dat hij handig was, dat wist je al: want hoe de neven van hond Waktiman ook snuffelden in de nacht, er bleken elke ochtend een paar kistjes leeg te zijn.

Dat begon Koning Kownoe te vervelen en hij zei boos: 'Ik denk dat al die arbeiders en plukkers te veel snoepen van het fruit. Ik zal ze wel wat anders geven.'

Hij liet een kolossale lading kauwgom komen van de snoepfabriek en elke werker kreeg tien pakjes uitgereikt, die hij de hele dag moest kauwen of zijn leven ervanaf hing.

Dagoe-Hond Waktiman en al zijn bloedverwanten hielden er toezicht op, en wie zijn kauwgom uitgekauwd had, moest het uitspugen in een speciale bak en bliksemsnel een volgend stukje tussen zijn kaken steken.

's Nachts toen Waktiman en zijn trawanten weer de wacht hielden, waren ze zo moe, dat ze helemaal niet hoorden hoe Ba Anansi weer zijn slag kwam slaan. Maar toen de koning merkte dat er weer fruitkistjes leeg waren, liet hij de kauwgomrantsoenen verdriedubbelen en die middag mopperden alle fruitplukkers van de kauwspierpijn.

'Waar is dat voor nodig!' riepen ze woedend. 'Houd liever's nachts beter de wacht!'

En bij zonsondergang begon het hondenkoor tegen Ba Waktiman te kankeren:

'Wanneer mogen wij slapen? De hele dag moeten we opletten dat al dat volk zijn kauwgom in de bak spuugt en dat er als een gek wordt doorgekauwd. Wat is dat voor een hondesbaan, we zijn hondsmoe!'

Toen verzoon Dagoe Waktiman een list. Van al die uitgekauwde kauwgom liet hij zijn vrienden grote ballen maken. Die plakte hij op elkaar, tot hij een levensgrote pop had. Die pop gaf hij een stok in zijn hand en een werkhelm op zijn kop, en hij zette hem bij de uitgang van de sinaasappelboomgaard, niet ver van waar de kistjes stonden, die de volgende morgen moesten worden opgehaald.

'Nu gaan we allemaal naar huis,' zei hij tegen zijn bloedverwanten, 'en lekker slapen zoals hardwerkende honden verdienen.'

Die nacht kwam Anansi weer aangeslopen met Akoeba's grote draagtas. Hij leegde daar drie kisten grote pompelmoezen in, en wou langs zijn gewone vluchtweg de plantage af. Maar wat stond daar? Een levensgrote wachter op zijn pad, tussen de sinaasappelkisten...

'Hé-ho! Donder je op!' roept Anansi onverschrokken, en hij probeert de stok uit de hand van die geheimzinnige schildwacht te trekken. Deze houdt stevig vast en Anansi wordt boos. 'Als je niet loslaat geef ik je een klap, dat je jouw kop een kilometer ver moet zoeken!' roept hij vervaarlijk. Maar de andere zwijgt als het graf en laat zich kennelijk niet

bang maken. Anansi haalt zijn rechterarm uit... en hij verkoopt die stomme gast een draai om zijn oren, dat zijn werkhelm met een grote boog de duisternis in buitelt.

‘Ha-ha, nu heb ik je!’ roept Anansi. ‘Laat je die stok los - vlug! Laat je mijn rechterarm los....’ maar geen reactie van die slappe nachtwaker. Anansi wordt nòg bozer, hij haalt zijn linkerarm uit. ‘Als je niet dadelijk loslaat, dram ik je schedeldak in elkaar...’ En hij laat met een doffe klap zijn vuist op de kruin van die schuddebol dalen... en daar zit ook die linkerhand plotseling muurvast.

‘Aha, dacht jij dat je zo sterk bent... Ik ben een spin, ik heb nog heel wat poten...!’ dondert Anansi dreigend. Hij geeft van rechts een geweldige lel tegen de schouder van de zwijger. Geen resultaat, behalve dat hij rechts steeds vaster zit. ‘Ik waarschuw je, je krijgt een onbeschrijflijke schop tegen je...’ En Anansi voegt: *bam-bam-boem!* drie daden bij het woord - en prompt zit hij met nog drie poten aan dat kleverige ventje vast.

‘Je denkt dat je mij beet hebt!’ roept hij razend. ‘Maar ik ben slim...’ en achter elkaar geeft hij de rotzak een knoert met zijn kop en een bonk met zijn buik. En met een vreselijke kreet tenslotte nog een hengst met zijn enig overgebleven linkerhand. De pop zegt niks. Hij rolt omver en sleurt Anansi mee op de grond tussen de kistjes; Anansi vecht en slaat en wringt en worstelt, en moet tenslotte toegeven dat hij totaal zit vastgeplakt aan iets... zachts vreselijk plakkerigs, verschrikkelijks... dat vaag naar kauwgom stinkt.

Zo wordt hij bij zonsopgang opgeraapt door Waktiman, en opgewonden keffend draagt de hondewacht hem naar het paleis van Koning Kownoe: een stok, met daaromheen een kauwgommassa, waaruit zo hier en daar een elleboog van Ba Anansi steekt.

‘Zo, jij bent de dief, Anansi!’ zegt de koning streng. ‘In de gevangenis met jou, en denk maar niet dat je nog ooit weer vrij komt!’

Als Anansi die ochtend niet thuis komt met zijn draagtas vol, stuurt Ma Akaboe haar kind Finifoetoe naar de plantage om te kijken waar hij blijft.

‘Een ramp mama...’ komt Fientje jammerend terug. ‘P’Anansi is betrapt, want elke nacht ging hij uit stelen als wij dachten dat hij nachtdienst had. En Kownoe zegt dat hij hem levenslang in het donkere hok gaat laten zitten.’ De hele spinnefamilie barst uit in geweeklaag en gesnik, tot Ma Akoeba zegt: ‘Ik ga naar het paleis de koning smeken, hij moet Anansi voor ons vrijlaten.’

‘Dan ga ik met je mee mama,’ zegt Finifoetoe. ‘Ik ken de dochter van de koning en ik weet dat ze altijd haar zin krijgt bij haar pa. Ik neem een mooi cadeautje voor haar mee’.

Zo komen Finifoetoe en Akoeba bij de plantage; tussen zich in vervoeren ze een grote bloempot, waarin een kroton met enorme bladeren, die Finifoetoe jarenlang met zorg gekweekt heeft. M'Akoeba smeekt Koning Kownoe om Anansi los te laten, maar die wordt daar alleen nog kwader van. Finifoetoe brengt de plant met de enorme bladeren naar

haar vriendin Prinses Paloeloea. 'Doe een goed woordje voor mijn vader,' vraagt zij.

Paloeloea zegt: 'Helaas, wanneer mijn pa zo razend is, blijf ik daar weg.' Maar wel zet ze de bloempot voor haar raam.

'Je zult er veel plezier van hebben,' zegt Finifoetoe geheimzinnig. 'Die plant houdt de muskieten uit je kamer.' Ze babbelen nog wat, maar als Paloeloea een glaasje prik gaat halen, is Finifoetoe plotseling weg.

Die nacht wordt het prinsesje uit haar slaap geschrikt: 'Paloeloea, Paloeloea... zolang Anansi in het donkere hok zit zal er geen regen vallen in het land...' klinkt een gedempte stem. Ze springt het bed uit en rent naar haar vaders kamer. 'Papa, papa, ik heb een nachtmerrie gehad...' De koning troost zijn kind. 'Kom kom,' zegt hij, 'mijn lieve schat, ga jij maar rustig slapen, dromen zijn bedrog.' De volgende nacht wordt het meisje weer opgeschrikt: 'Paloeloea, Paloeloea...' ze rent weer naar haar vader. 'Papa, een vreselijke stem: zolang Anansi in het donkere hok zit, zal er geen regen vallen, maar hongersnood zal heersen in het land...' En ze valt flauw van angst terwijl ze haar verhaal vertelt... Gauw brengt de koning zijn lief meisje naar haar kamer. Daar is niets griezeligs te zien; alleen de bladeren van de grote plant bewegen een beetje. De derde nacht als Kownoe zelf de wacht houdt, hoort hij plotseling een kreet van zijn geliefde kind - en ook een stem: 'Paloeloea, Paloeloea, zolang Anansi in het donkere hok zit, zal er geen regen vallen, maar hongersnood zal heersen en de koning van het land zal dood gaan...' Huilend van schrik omhelst het prinsesje haar vader.

'O, alsjeblieft, laat Ba Anansi vrij... Wat hij gedaan heeft, is lang niet zo erg als wat er zal gebeuren...'

De koning troost haar en hij geeft haar duizend kusjes. De bladeren van de grote plant bewegen in de wind en daar staat Finifoetoe plotseling in de kamer.

'Heer Koning, alstublieft...' en spinnetranen rollen over haar spinnewangetjes. Dan komt ook Ma Akoeba binnen hollen. Ze stort zich op een knie en snottert in haar zakdoek: 'Heer Koning, doe een weldaad aan uw onderdanen en uw kind...'

'Vooruit,' zegt Koning Kownoe en hij roept: 'Laat de gevangene Anansi bij me komen.'

Daar stond die zielige bedrieger dan: een viezig vastgeplakte frommelklont van kauwgom, beddestro en spinnepoten.

'Ik was een beetje streng,' zegt Koning Kownoe. 'Je bent nu vrij, Anansi. Van nu af mag je elke morgen zoveel fruit en groente komen plukken als je dragen kunt. Maar doe me één plezier: kom nooit meer's nachts terug.'

'Bedankt meneer,' zei Ba Anansi. 'Ik denk dat iedereen een lesje heeft geleerd. U ziet toch dat ik niets beginnen kan? Mijn poten zitten nog steeds aan elkaar geplakt.' En Ma Akoeba zei: 'Geef ons vandaag alleen een zak met pinda's.'

Zo zat niet lang daama Anansi thuis, terwijl Akoeba, Finifoetoe en de andere kinderen de pinda's roosterden, en aan het doppen en het malen sloegen tot ze een geweldige bak pindakaas hadden gemaakt. Daarmee begonnen ze Anansi van zijn kale kruin tot aan zijn harige tenen in te smeren, en kijk eens aan: ze smeerden daarmee al die vieze kauwgomslerten van zijn ledematen af.

Dus kun je twee dingen van dit verhaal onthouden: ga liever's nachts niet uit om fruit te jatten, en als je kauwgom in je haar krijgt, grijp dan een flinke klodder uit de pot met pindakaas.

Hoe Anansi een leugen verkocht

Ouw-ouw-ooo!' Verschrikkelijk misbaar op een nacht, uit de omgeving Koninklijk Paleis.

Daar kwamen Nachtvlinder en Uil en Vleermuis en dat hele nachtelijk volkje elkaar tegen, met neuzen gedrukt tegen het vaag verlichte glas van's Konings venster: 'Wat is hier aan de hand? Wie schreeuwt daar zo?' Geroezemoes van elfendertig stemgeluiden.

'Waf, waf, waf!' Adjudant van de wacht, de waakhond Fetiman, kwam ze verjagen:

'Potverdomme, opgedonderd!
Sta daar niet zo stomverwonderd...
Ja- Heer Kownoe gaf een gil;
hij moet rust! Hij wil het stil,
want er kwelt hem een boet-soro
op zijn rechter achterbil!'

'Een puist? Daar moet je kokosolie op doen!' zei Uil. 'Een pukkel? Daar moet je broodpap op smeren!' wist Vleermuis beter. 'Een zweer? Nee nee, dat moet je zalven met dram!' riep Nachtvlinder.

'Alles is al geprobeerd...' vertelde Fetiman, 'niks heeft geholpen. Drie dagen al heb ik dat Koninklijke Achterdeel met stijfselpap behandeld. Maar steeds als Kownoe zitten ging, dan gilde hij. Vanmiddag heeft Professor Doktor Popokai, die zelf Minister is van Volksgezondheid, het Koninklijke Zitvlak drie maal ingesmeerd met apotheek-peniciline-zalf! Maar steeds toen Kownoe liggen ging, toen gilde hij. Hij slaapt niet meer, hij leeft niet meer, dus vrienden ga nu braaf naar huis. En deel aan ieder mee:

dat Kownoe Zeer-Veel-Geld betalen wil aan wie genezing vindt voor Koninklijke Bil.'

Zo verspreidde zich dat nieuwtje door heel het Koninkrijk en reeds de volgende morgen kwamen er drie genezers uit het binnenland bij het paleis.

De eerste was Lagadisja, de hagedis. Zij bracht een kruidendrank en gaf Koning Kownoe een lepeltje. Dat hielp zowaar vijf minuten, toen sprong Kownoe op met een schreeuw: 'Ai-ooo! Ik kan niet staan! Wie helpt me af van deze kwaal?'

De tweede was Marmot Ginipé, die bracht een drankje met houtskool bereid. Hij gaf de koning een glaasje ervan en dat hielp zowaar een kwartier. Daarna sprong Kownoe op met een luide kreet: 'Ai-ai! Oo-ooo! Ik kan niet zitten en niet staan... Wie helpt me af van deze kwaal?'

Daarna kwam Tamanoëa, de miereneter. Hij had een fles vol geheimzinnig brouwsel, waarvan de koning één klein slokje drinken moest. De rest goot Tamanoëa uit over het Koninklijke Schedeldak, met velerlei geprevelde bezweringen. Dat hielp! Wel anderhalve dag was Kownoe rustigjes in slaap gevallen, en Tamanoëa waakte bij zijn bed met Aap Makakoe en de waakhond Fetiman, tot hij weer wakker worden zou om hem zijn Zeer-Veel-Geld-beloning uit te reiken.

Plotseling sprong Kownoe op met een verschrikkelijke gil: 'Ai-ai-ai! Oo-ooo-ooo! Ik kan niet liggen en niet zitten en niet staan... Wie helpt me af van deze kwaal?'

Het zal je niet verbazen: nèt op dat ogenblik klopte Anansi met zijn spinnepink op de paleisdeur: 'Hello, hello! Kan ik op audiëntie komen?'

'Ga weg, ga allemaal weg!' raasde de koning, dansend van pijn. 'Ik wil geen niemand zien! Dit is de ergste pijn die iemand mee kan maken!'

'Koning!' riep B'Anansi door de deur. 'Luister naar mij, uw nederige onderdaan Anansi! Ik heb iets goeds voor u!' Makakoe

Aap en waakhond Fetiman lieten beduusde miereneter Tamanoea gauw een zijdeur uit, genoeg kans voor Anansi om daar bliksemsnel naar binnen te schieten.

‘Ik heb genoeg van kletskousen en kwakzalvers!’ jammerde Koning Kownoe.

‘Niemand kan mij helpen! Dit is de allerergste pijn die bestaat..!’

‘Koning...’ fleemde Anansi, ‘ik breng u troost. Daar zijn nog dingen die méér pijn doen dan die kwaal van u...’

‘Wát!’ riep de koning woedend. ‘Wat beweer jij daar, jij langpoot-leeghoofd? Durf jij jouw Koning tegenspreken? *Wat* doet dan wel meer pijn?’

Waarop B'Anansi heel zoetsappig zei: ‘Heer Koning, laat me u vertellen: een *leugen* doet meer pijn, dan heel die kwaal van u.’

Nu werd de koning pas goed razendkwaad. ‘Jij lelijk miserabel misbaksell!’ riep hij. ‘Durf jij mij lastig vallen met zo’n ongehoorde onzin! Ba Dagoe, smijt die vervloekte vloerboender de stoep af, dat alle acht zijn spillepoten kraken!’

B'Anansi glimlachte alleen maar: ‘Voor één moment, gerespecteerde Koning, was u die kwaal even vergeten. Ziet u, dat ik u help? Ik zeg u echt: een *leugen* doet meer pijn dan welke kwaal. Als u het wilt, bewijs ik dat.’

De koning werd heel even stil. ‘Denk jij dat wel, Anansi? Ik ken jou langer dan vandaag...

Bewijs die onbeschofte kletsbewering van je...!’

‘Als ik u bewijs geef, Heer Koning, geeft u mij dan die Heel-Veel-Geld-Beloning, die u heeft uitgelooft?’

‘Ik geef je wat je toekomt,’ zei de koning. ‘Dus als je nonsens kletst, Anansi, dan laat ik jou in zoveel kleine stukjes scheuren, dat al mijn onderdanen kunnen kauwen op een onderdeel van jou!’

B'Anansi spoedde zich naar huis, naar Ma Akoeba. ‘Waar is ons jongste kind, die kleine Kwami? Hij moet zijn vader komen helpen met een werk vannacht, voor Heel-Veel-Geld-Beloning!’

Het is al prille duisternis als twee figuren aankomen bij het paleis van Koning Kownoe, waar niemand is te zien. Eén tegel wordt heel zachtjes uit de stoep gelicht en door die kleine Kwami vastgehouden.

‘Doodstil, mijn zoon,’ zegt B'Anansi fluisterend, ‘of anders komt paleiswacht Dagoe Fetiman ons werk verstoren. Nu geef me die schep.’

Anansi graaft een gat, precies zo diep dat Kwami-kind er in kan zitten. Dan legt hij die ene stoeptegel erbovenop. ‘Kwami mijn kind, kun je nog adem halen?’

‘Nee p'pa, maak nog een spleetje dat ik lucht krijg...’

En Anansi prutst een poosje met zijn schep tussen de tegels. 'Kwami mijn kind, kun je de hemel zien?'

'Ja p'pa, ik zie de sterren boven schijnen.'

'Kijk dan gauw naar omlaag, want hier gaat nu de grote plof gebeuren...!' En daarmee doet B'Anansi vlug zijn broek naar beneden ... en voor je van verbazing bent gekomen, ligt op die stoep een onbeschrijfelijke grote strontedrol, vers uit Anansi's spinnegat!

'Kwami mijn kind, je weet wat je moet zeggen als iemand wat vraagt?'

'Ja p'pa, ik heb het goed onthouden!' roept kleine Kwami. 'Dan moet ik zeggen...'

'Stil!' fluistert Anansi gauw. 'Ga nog wat slapen tot het ochtend wordt. Ik kruip nu in een gaatje boven's Konings deuren en houd daar in de gaten wat hier allemaal gaat gebeuren.'

De dag is aangekomen en steeds meer voetstappen gaan langs het Koninklijk Paleis: al gauw is daar een oploopje ontstaan. 'Wat zie ik nou? - Wat zeg je daarvan? Schande! Wat is dat vies! - Zo'n grote poep! - Schandaal! - Een poep op's Konings stoep! Schandaligheid!'

Hoe Anansi zijn weddenschap won

Paleiswacht Dagoe Fetiman komt woedend aangekeft: 'Doorlopen allemaal! Wat moet dat hier... Verdwijen, stinkend gepeupel, weg!' Maar hij verstijft van schrik, wanneer de menigte uiteenwijkt en hij ziet daar die reusachtige, walgelijke drol...

'Wie heeft dat gedaan..?!' blaft hij razend. En dan antwoordt de drol met een fijn-fijn stemmetje: 'De *koning* - heeft me gedaan...'

Geschreeuw, gelach, gebulder en gedrang.

'Opdonderen allemaal,' jankt de waakhond kwaadaardig. 'Of ik kom in je bouten bijten! Stoep vrijmaken en oprotten naar je werk!' Ze schuiven wat, maar toch - ze blijven kijken. Op dat moment komt Aap Makakoe het paleis uit; als koninklijke adjudant moet hij gaan kijken, wat dat voor drukte is. 'Ik-, wachtinspeksie-kommandant, ik meld aan Ekselensie..' begint Ba Dagoe.

Makakoe, die dat krasse uitwerpsel meteen geroken heeft, roept uit: 'Wat... wat is dat..?' en valt zowat over zijn eigen apestaart van verontwaardiging. 'Wie heeft dat... *gedaan??*'

Weer zegt die poep met heel fijn piepgeluid:

'De *koning* heeft mij gedaan...'

De menigte komt niet meer bij van: 'Oòò...' en 'Foei! Ten hemel schreiend...! Een poep van Kownoe op zijn eigen stoep!' Makakoe Aap springt bijna uit zijn vel; hij krijst van woede en springt opgewonden rond, of hij krankzinnig is geworden. Gelukkig komt professor Popokai net aangevlogen, zijn papegaaienoog heeft snel de toestand overzien.

'Wie, wat, hoe, hier?' gilt hij. 'Een grote poep op's Konings stoep... *Wie heeft dat gedaan?*'

En iedereen is muisjesstil om weer te horen hoe die wonderdrol met piepstem zegt:

'De *koning* heeft mij *gedaan*...

'Niet mogelijk!' roept dokter Popokai ontzet.

'Een lastering!' roept Minister Makakoe verpletterd. 'Majesteitsschennis!' roept Fetiman, 'dat kan niet mogelijk zijn!'

‘We moeten Kownoe vragen..!’ roept iedereen. ‘Heer Kownoe kom naar buiten. Ja,

ja, Heer Majesteit; zeg ons: is dit uw schijt?’

Kownoe was ondertussen al van zijn ziekbed opgestaan en kwam nu ook eens kijken, wat dat daar op zijn Koninklijke Stoep voor oproer was.

‘Heer Kownoe, een onaangename vondst...’ zei Dagoe Waakhond.

Vanwege onderzoek verzoeken wij...’ begon Makakoe. ‘Men zegt... men vraagt... men denkt...’ stamelde dokter Popokai.

Daar vielen Kownoe's ogen bijna uit zijn Koninklijke Hoofd, toen hij die onwelriekende belediging zo voor zijn deur zag zitten.

‘Wat!’ riep hij met een donderende stem: ‘Wat is dit hier?’ Wie? Wat? *Wie heeft die poep hier op mijn stoep gepoept?’*

Geen kik - steeg uit die menigte van pure schrik. Maar draadjesdun klonk daar dat stemmetje: ‘Koning... *jij* hebt mij gepoept...’

O god! Je zou je ogen niet geloven!

Afschieten van raketten, ontploffing van atoombom-zelf - nòg groter geweld was de woedeuitbarsting van deze koning Kownoe. Hij tierde als een horde hellehonden, hij schold zijn hele koninkrijk van noord naar zuid vol vreselijke vloeken, met klap en mep en trap van razernij naar alle kanten, dat Popokai, Makakoe en zelfs waakhond Fetiman achter de plantebakken moesten schuilen, en heel het volk een toevlucht zocht in holletjes, op boomtakken en onder struikgewas.

‘Dat is..., dat is...,’ riep hij tenslotte toen hij weer wat adem kreeg, ‘... dat is een *leugen!!*

'le-ja, mijn Koning,' antwoordde Anansi, die uit zijn gat boven de deur tevoorschijn kwam. 'Een werkelijke leugen is dat. Want ik zeg iedereen, dat's Konings Achterste aan deze kak onschuldig is!'

'Een leugen..!' zuchtte de koning opgelucht.

'Een leugen, godzijdank!' riep heel de menigte. 'Maar alle tijd dat deze leugen duurde,' ging Anansi verder, 'heeft Kownoe niets gevoeld van 's Konings Billepijn. Heb ik het niet gezegd? Een leugen doet meer pijn dan alle kwalen.'

Daarmee moest Kownoe toegeven, dat B'Anansi de weddenschap gewonnen had, en hoe dan ook: hij voelde zich veel beter. Anansi kreeg Beloning van... nee, *hoeveel* geld wil hij mij niet vertellen, maar dat het Zeer Veel Geld was... hebben we allemaal gehoord.

En kleine Kwami, die zo mooi zijn drollerol gespeeld had? Hij kroop gauw uit dat stinkgaatje, toen iedereen om Kownoe stond te juichen. En Pa Anansi was wat blij, dat hij zo'n flinke jongen bij zich had om al dat geld te dragen.

Hoe Anansi een vis genas

Rillingwekkende rampen vermolmden het land; slagregens beukten de bergen en rivieren sprongen uit hun oevers, zodat de grond werd weggesleurd. Maar in de vlakke stonden de rotsen te branden in de zon en plant of dier of arme man die zich daar tussen waagde... die liet het leven als in een broodrooster.

Omdat er nergens eten was, besloot Anansi naar het buitenland te gaan: het land van de vissen, Fisikondre.

Omdat Anansi hield van schurk spelen, droeg hij een oude jas die van de opa van de dochter van de buurman was geleend, zonder dat iemand last had dat te weten.

Die jas was ooit eens zwart geweest, prachtig diep zwart en glanzend als een Afrikaanse maannacht; maar nu leek hij meer op een droog rivierbed: de tint van waterplanten die verleden week zijn uitgepoept door zieke vissen.

Kortom: de ideale jas voor Fisikondre.

Dan had Anansi nog een koffertje met tandenborstels enzovoort erin, want je weet nooit waarmee de mensen graag bedonderd willen worden.

Na honderd uren strompelen kwam hij aan; rotsblokken moest hij in zijn zakken doen voor hij naar binnen kon, want spinnen zijn zo licht... die blijven lopen op het water, weet je wel?

Daar onder water stond hij spoedig voor het huis van de familie Koet-Ai, en een misbaar dat daar naar buiten klonk..! De hele Koet-Ai-clan was op de been en jammerde en jankte zich de ogen bol van droefenis...

Dat kwam omdat de oude Koet-Ai-dame Grootmoeder Dikkevis - zij met die hele bolle ogen - nu al acht weken lang op sterven lag zonder iets te besluiten.

'Bam-bom, - barn-bom -' zongen een paar familieleden hard, alsof ze Oma vast gewinnen wilden aan begrafenisgeluid.

'Ze voelt zich al veel beter, ze voelt zich al veel beter...' zong een ander koortje, in de hoop dat Oma het horen zou en op een idee komen.

Tenslotte zag één van ze Anansi staan en vroeg: 'Bent u de dominee of de begrafenisondememer?' 'Ik ben de dokter,' flapte Anansi eruit voor hij het wist. 'Ik kom uw oma beter maken. Ik kan haar weer genezen, dat zij zich zo gezond voelt als een vis.'

'A-aa - oo-o!' riepen de vissen. 'Dat is braaf - mooi! Daar hebben wij graag iets voor over...'

'Voortreffelijk,' zei Anansi. 'Dan moet u allen krachtig medewerken. U moet een lied zingen dat ik u leren zal:

Bam-bom, bam-bom!

Moedertje Bam-bom staat op;

ze voelt zich al veel beter,

ze voelt zich al veel beter,

ze doet haar hoed en hoofddoek op,

ze voelt zich al veel beter!

Ze voedt zich goed, wat smaakt dat goed...

Moedertje Dikkevis, dikke vis-bam-bom!

De vissen zongen braaf Anansi na, totdat hij ophield met de maat te slaan en zei: 'Zo, nu is mijn beurt gekomen. Nu moeten jullie even heel stil zijn, want ik moet nu de zieke onderzoeken.'

De vissen gingen eerbiedig opzij, deden de deuren open en Anansi ging de ziekekamer in.

Daar lag een heel dikke vis naar lucht te happen, met dichte bolle ogen en een beste vette buik. Anansi keek even onder haar kieuwen en knikte tevreden; toen riep hij met

een plechtig stemgeluid door het beschoot:

‘De genezing is aanstaande! Breng een komfoor met heet-heet vuur, een flinke pan met zoete olie, - en als ik fiefie roep dan moeten jullie zingen!’

De vissen haastten zich om alles aan te dragen, en toen het binnen was, draaide Anansi de deuren goed op slot. Hij haalde uit zijn koffertje een keukenmes, en toen de olie in de braadpan heet genoeg was, riep hij:

‘Opgelet! Ik zeg fie-fie!’

Die klunzerige Koet-Ai's barstten los in luid gegalm:

‘Bam-bom, bam-bom!’

Moedertje Bam-bom staat op;
ze voelt zich al veel beter,
ze voelt zich al veel beter,’

... enzovoort, en ondertussen bakte die schavuit van een Anansi grote stukken vis en vrat ze op zodra ze knapperig en goudbruin uit de braadpan kwamen.

Tenslotte, terwijl de vissen voor de honderdnegenenveertigste keer zongen:

‘ze doet haar hoed en hoofddoek op...’, en er alleen nog afgekloven graten over waren, toen dacht Anansi pas: ‘Wat nu? Hoe kom ik weg?’

Hij stopte alle schubben, afval en de graten in het bed, en veegde nog zijn vette smoolwerk en zijn veertig vingers af aan het laken, dat hij er over heen wierp.

Toen deed hij met een triomfantelijke zwaai de deuren open... en ook meteen weer dicht.

De vissen stonden als versteend, Anansi riep:

‘De operatie is geslaagd!’

‘Bom-bam! Bom-bam!’ juichten de vissen.

‘Bom-bam!’ schreeuwde Anansi. ‘Doodse stilte, alstublieft... Onze patiënt moet eerst volstreekte rust genieten en zeker nog tot overmorgen blijven slapen.’

‘O dokter, *hoe* kunnen we u belonen...’ kreunde de hele Koet-Ai-kliek van alle kanten, met glimmend bolle ogen van ontroering.

‘Nou dat is makkelijk,’ zei Anansi. ‘Je geeft maar alles wat je hebt.’ Daar werd hij me toch overladen met cadeautjes... met visse-eieren en waterplant-pasteitjes, en tassen volgepropt met allerlei merkwaardig Koet-Ai-snoepgoed, dat hij de keien uit zijn zakken gooien moest, en zelfs zijn koffertje leeg maken om alles mee te kunnen nemen.

‘Ik heb voor iedereen hier nog een tandenborstel tegen de besmetting,’ zei hij verder. ‘Klein geld is goed, maar ook papiergeld mag.’

En alle Koet-Ai's kochten graag die troep, zodat hij haast niet hollen kon van overladenheid toen hij tenslotte uit het zicht was van die malle vissen-villa. Hij had al lang begrepen dat het raadzaam was, om zeer snel weg te komen daar uit Fisikondre...

Nu moest hij over een rivier om thuis te raken en hemeltje-lief! Het stierf daar van de Kaaimannen...

Gelukkig was er ook een veerboot; en de pontjesbaas bleek nog een oude vriend te zijn ook!

‘Fefe, mijn vriend!’ schreeuwde Anansi. ‘Hallo Fefe..!’ Maar niemand riep terug, of hoorde hij daar zachtjes zingen: ‘Bam-bom, - bam-bom...’

‘Wat ben ik blij om je te zien, Fefe..!’ galmde Anansi. ‘Kom mij onmiddellijk halen!’

Hond Fefe, die Anansi langer kende en al eerder een gemene streek had meegemaakt, riep heel doodleuk terug: ‘Nee hoor, kom jij maar zwemmen, vriend Anansi! Mijn boot is lek, ik moet hem maken voor ik je kan halen.’

‘Kijk, hier is geld!’ brulde Anansi boos en hij wapperde met een pak bankbiljetten.

‘Dat is goed,’ riep Fefe terug. ‘Geef maar hier..! Dan kan ik planken kopen voor mijn boot...’

Anansi snapte dat hij voor de gek gehouden werd: ‘Maar Fefe, laat mij dan oversteken, dat ik het geven kan!’ Fefe was vast besloten zich eindelijk te wreken op Anansi. Hij trok een spant uit op de bodem, zodat zijn gammel bootje driekwart vol liep. ‘Anansi zie je, de veerboot is voorlopig uit de vaart...’

‘Maar ik wil toch betalen...’ riep Spin ten einde raad. Fefe, die hond! Hij vond het alsmáar leuker om Anansi te pesten. Hij riep: ‘Nou goed Anansi, kom dan!’ En toen Anansi:

‘Fefe toch! Die kaaimannen gaan me verscheuren...’

Fefe - ook maar een arme hond - zag al dat bankpapier daar in Anansi's hand, maar veel zin om van wal te steken had hij niet, zijn boot was werkelijk lek...

‘Laat maar aan mij over, Anansi! Ik maak een zwemweg voor je vrij!’ blafte hij vrolijk. En keffend rende hij langs de oever, zodat de kaaimannen - wakker geworden door dat ongewoon lawaai - hem in een drom begonnen achtema te zwemmen.

Nu was de weg vrij voor Anansi naar de overkant; maar ja, zoals je weet was hij zeer zwaarbeladen... Dus liet hij al het kleingeld achter, want je weet ook: dat weegt

het meest - en kopje-onder waadde hij voorzichtig naar de overkant. Fefe was snel teruggerend naar

waar Anansi opdook, en achter hem verschenen alle bekken van de kaaimannen weer uit het water.

‘Ik dank je wel, vriend Hond,’ lachte Anansi opgelucht. ‘Dat hebje mooi gedaan. En je betaling... ligt daar nog, aan de overkant.’

Fefe had nu geen tijd om boos te worden, hij kefte naar die kaaimannen en zei: ‘Hé-hé, als jullie me er doorlaten, dan geef ik jullie allemaal een deel!’

‘Ja-ja...’ riepen de kaaimannen. ‘Een deel... hoeveel?’ ‘Dat hangt van jullie af,’ zei Fefe, ‘Met hoeveel jullie zijn. Als jullie rustig naast elkaar gaan liggen, dan tel ik jullie even, dan weet je dat meteen.’

Die logge krokodillen zwommen stuntelig in het gelid, en toen ze eindelijk allemaal naast elkaar lagen, reikten ze bijna tot de overkant. Hond Fefe nam een spurt over de ruggen en sprong al op de andere oever: ‘Nog even blijven liggen beestjes, dan tel ik jullie vlug...’

Hij griste de rinkelende zak mee die Anansi daar had laten liggen en trippelde al tellend weer terug: ‘Eén, twee, drie, zes, acht negen...’ Hoep! was hij aan de overkant, en in het bos verdwenen...

Anansi had niet gewacht tot de kaaimannen-parade afgelopen was; hij was al lang weer in de stad terug, met in zijn oren het gezang van vissen:

‘Bam-bom, bam-bom!
Vadertje Bam-bom staat op;
hij voelt zich al veel beter,
hij voelt zich al veel beter...’

En wat hij kocht van al dat geld?

Ik denk: speelgoed en polshorloges voor zijn kinderen en ook een nieuwe jas, glanzend en zwart, zo prachtig als een Afrikaanse maannacht.

Hoe Anansi voor dokter speelde

Stukje om te spelen. Komediestukje voor poppen of mensen, of mensen met poppen.

Anansi

Akoeba

Arakete

alle kinderen.

1e beeld: huisje van Anansi en Akoeba.

[Anansi]

(Anansi ligt in zijn hangmat):

O - o, lekker zacht bedje van me, wat houd ik toch van jou... Mijn billen willen heel hun leven in je plooiën rusten, en nooit meer die lawaaierige straat op...

[Akoeba]

(Akoeba kijkt doot het raam naar binnen):

Anansi! Anansi kom, kom vlug! De sinaasappels moeten geteld en de komkommers op de kar gebonden. We moeten naar de markt, de kinderen zijn al klaar...

(Ze verdwijnt.)

[Anansi]

Wat wil dat mens nou weer? Ik voel me niet bij kracht om zoveel werk te doen.

[alle kinderen.]

(Kinderen komen binnen):

P'Anansi, kom! De kistjes zijn te zwaar voor Ma, zegt ze. Ze moet geholpen...

[Anansi]

(Anansi kreunt):

Oooooe... Dan tillen jullie alle kistjes om de beurt naar boven.

[alle kinderen.]

Maar één zo'n kistje is al veel te zwaar, Pa. Die kistjes krijgen wij niet van de grond. Kom vlug...

[Anansi]

Dan maak je alle kistjes om de beurt eerst leeg, je zet de lege kistjes op de kar, en dan weer vol.

[alle kinderen.]

Ja - ja... dat kan. Dat is goed, Pa. Dat zullen we doen.

(Ze gaan weg.)

[Anansi]

Ziezo, dat geeft me even tijd om nog een klein beetje te slapen.

(Hij draait zich om en snurkt.)

[Akoeba]

(Akoeba komt binnen):

Anansi! Jij luie snurker!

(Ze schudt aan de hangmat.)

Vooruit, sta op! Dat is toch geen manier, om al het werk te laten doen door kleine kinderen...

[Anansi]

Akoeba, jij kunt toch ook wat doen?

[Akoeba]

Wat! Denk jij dat ik niks doe... Er is maar ééntje hier in huis, die weer de hele dag de luiak uithangt!

[Anansi]

M'Akoeba, laat me even. Ik moet straks naar de stad, ik heb een drukke afspraak...

[Akoeba]

Dus je komt niet? Dan moet je het zelf maar weten. Maar wie niet werkt, krijgt ook geen avondeten!

[Anansi]

Laat me nog eventjes, Akoeba. Ik moet heel erg goed uitgerust zijn straks. Ik heb belangrijk werk te doen, dan breng ik heel veel centjes voor je mee...

[Akoeba]

Je zal wel weer iets stapelgeks van plan zijn. Maar ik verzeker je: als je geen centjes brengt, dan bak ik bilkekoek voor jou, vanavond.

(Ze gaat weg.)

[Anansi]

Zo, dat is mooi gelukt... voorlopig. Nu kan ik rustig nadenken... wat ik daaraan

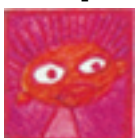
zal doen. Het moet toch mogelijk zijn om heel veel geld te krijgen... met niet veel werk? Ik zie het voor me... Ja! Zo moet het zeker lukken...

(Hij springt uit bed en opent de klerenkist; de kledingstukken vliegen het rond. Hij vindt een sjieke zwarte jas.)

Daar heb ik je te pakken, mooi kledingstukje..! Je hebt me in de val gelokt toen ik voor bruidegom moest spelen, maar nu... Nu gaan we samen anderen te pakken nemen!

2e beeld: kliniek van Anansi in de stad. Een groot bord: A. Nanzi geneesheer-dokter.

[Anansi]

(Anansi zit in zijn zwarte jas te schrijven en doet gewichtig):

Kom, kom-kom! Komt u binnen, volgende patiënt...

Arakete

(Arakete is een kip):

Ke-ke-ke KEa ke-ke... O dokter, ik heb zo'n last van mijn ke-ke-ke...

[Anansi]

Ja, keelpijn zeker, ik zie het al. Hoe is je naam?

Arakete

Ik-heet Ik-heet: Ara-ke-ke-ke...

[Anansi]

Keelpijn ja, dat heb ik al gezien. Hoe heet je?

Arakete

Ik-heet, 'k heet... 'k heet...

[Anansi]

Keetje..? Of Kitty?

Arakete

Ara-kete...

[Anansi]

(Anansi schrijft):

A. Rakete.

Arakete

Ik heb zo'n last met mijn ke-ke-ke...

[Anansi]

Keelpijn ja, ja. Je krijgt een drankje van mij. Goed spoelen na het ontbijt, en vóór het avondeten. En om twaalf uur's middags een flinke slok. Dat is dan twaalf gulden.

Arakete

(Arakete schudt haar kop):

Ik heb, - 'kheb,' khe...

[Anansi]

Heb je geen geld?

Arakete

(Arakete schudt nog harder):

'K heb, heb ik-nee ik heb geen...

[Anansi]

(Anansi verscheurt het recept):

Nou, dat komt niet te pas. Als je geen centjes meebrengt, krijg je ook geen avondeten
- ik bedoel: behandeling.

[Arakete]

(Arakete opgewonden):

Ke-ke-ke! Ik heb het, ik heb! *(ze gooit) een handvol munten op Anansi's bureau.)*

[Anansi]

En je zegt: ik heb geen..!

Arakete

Geen keelpijn heb ik, - ik heb ke-ke-ke... Kindertjes met buikpijn thuis, daar kom ik voor...

[Anansi]

Voor wie?

Arakete

Voor mijn ke-ke-ke... kuikentjes!

[Anansi]

O-ooow-zeg dat dan!

(Hij pakt de snippers van het recept bij elkaar en geeft ze aan Arakete.)

Arakete

Zo veel ke-ke-ke kleine stukjes?

[Anansi]

Voor ieder kindje één. Jij hebt me toch ook allemaal centjes gegeven? Maar goed: je kunt een heel blad krijgen; dan gééf je mij ook nog wat blad.

Arakete

(Arakete betaalt met een bankpapier):

En dat ke-ke-leine geld?

[Anansi]

Dat is ook goed, jij kunt die stukjes houden. *(Hij veegt al het geld bij elkaar en stopt het in zijn zak.)* Volgende patiënt...

Arakete

Ke-ke... wel bedankt, meneer de dokter.

(Ze gaat weg.)

3e beeld: huisjes van Anansi en Akoeba. Anansi ligt in zijn hangmat te ronken.

[Akoeba]

(Akoeba komt binnen):

Anansi, luilak! Is dat wat jij hard werken noemt? Je zei dat je vroeg op moest staan...

(Ze schudt de hangmai.)

Vóóruit, schiet op!

[Anansi]

(Anansi kreunt):

Oooooe... Het is nog

[Akoeba]

Kwart over twaalf! Omdat je gisteren voor geld gezorgd hebt, ben je vandaag al uitgeput?

(Ze schudt nog harder.)

[Anansi]

Zo uitgeput. Mijn oogleden zijn honderd kilo zwaar. Au-au, hou op met schudden, lieve Akoeba... Ik ben zo ziek... ik kan je niet eens zien!

[Akoeba]

Jij mij niet zien? Nou, ik zie jou heel goed! Een grote luie vent, die niet zijn

bed uit wil en die zich aanstelt of hij duizend kwalen heeft..!

[Anansi]

Echt waar lief vrouwtje van me. Dat werk heef mijn gezondheid overuitgeput... Ik moet een krachtig soepje eten.

[Akoeba]

Je moet, je moet meteen maar alles! Opstaan en werken moet je. En als je ziek bent moet je naar de dokter gaan.

[Anansi]

Akoeba-lief, wil jij niet voor me gaan? Ik ben te ziek om uit mijn bed te komen.

[Akoeba]

Verdorie vent, wat denk je wel! We hebben nogal geld om dokters te betalen..!

[Anansi]

Akoeba, ik weet wat; er is een neef van mij hier kort geleden in de stad gekomen. Dat moet een heel erg goeie dokter zijn. Ga naar hem toe en zeg hem dat ik ziek ben; hij zal me gratis helpen omdat we familie zijn...

[Akoeba]

Ik dacht dat je alleen een neef op Curaçao had?

[Anansi]

Ja ja, dat is C. Nanzi, - de oude Charley Nanzi. Deze is dokter-specialist: B. Nansi heet hij, hij komt van Bonaire, Ga vlug en vraag hem wat je doen moet dat ik beter word.

[Akoeba]

Ik lijkt wel gek, dat ik nog voor je loop. Ik zal die dokter halen. Dan kijken we hoe ziek je bent.

(Ze gaat weg.)

[Anansi]

(Anansi: springt zijn bed uit):

De dokter halen..? O! Haal IK de dokter..?

(4e beeld: kliniek van Anansi; hetzelfde als 2.)

[Anansi]

(Anansi komt binnenstuiven, hij knoopt zijn jas nog dicht.)

Allemachtig! Dat is me net gelukt!

(Hij ploft achter zijn bureau en gaat rustig zitten schrijven.)

O-hemel-lief! Bijna vergeten...

(Hij vliegt naar het naambord en verandert A. Nanzi in B. Nanzi. Hij zit weer nauwelijks op:)

[Akoeba]

Ko-ko-ko-ko!

[Anansi]

Kom binnen, volgende patiënt!

[Akoeba]

Ik ben hier toch bij... ik zie het al. Dag, goedemiddag dokter, ik kom omdat...

[Anansi]

Stil! Zeg u nog niks... Als ik het goed heb, bent u zelfs familie...

[Akoeba]

Hoe weet u dat?

[Anansi]

Ik heb uw man ontmoet, mijn sympathieke neef. Ja ja, wat heeft die jongen een gevoel voor humor. Altijd gehad, als klein kind al. Ja, ja... dat waren leuke dagen...

[Akoeba]

Mijn man heeft me gestuurd...

[Anansi]

Waarom is hij niet zelf gekomen? Er is toch niets met hem?

[Akoeba]

Hij zegt dat hij zich heel erg slecht voelt...

[Anansi]

Maar hemel, beste nicht, je zorgt toch goed voor hem?

[Akoeba]

Hij zegt: hij kan me niet eens zien...

[Anansi]

Wat nu!!! Dat is een ernstig dibbieus geval van potriciële blindheid..!

[Akoeba]

Wat zegt u daar? Blindheid? Is mijn Anansi blind aan het worden?

[Anansi]

Nou ja, als we op tijd wat doen...

[Akoeba]

Dokter, wat moeten we doen? Zegt u me wat ik doen moet...

[Anansi]

Kom kom, huilt u toch niet. U moet uw man maar fijn verwennen. Om te beginnen gauw een lekker maaltje koken. Ik schrijf hier het menu. Zes malse varkenslapjes, in de boterjus gebraden, en dan een flinke portie slagroomijs...

[Akoeba]

Slagroomijs?

[Anansi]

Een litertje of... acht, met manjasap!

[Akoeba]

U denkt wel dat dat helpt?

[Anansi]

Als hij dat allemaal gegeten heeft... dan ziet hij u beslist weer staan!

[Akoeba]

Duizend maal dank, neef dokter.

(Ze gaat weg.)

[Anansi]

En nu als de gesmeerde bliksem weer naar bed!

5e beeld: huisje van Anansi en Akoeba. (De kinderen hangen op de hangmat waarin Anansi ligt.)

[Anansi]

Akoeba liefste vrouw, jouw keukenkunst is onweerstaanbaar... Wat voel ik

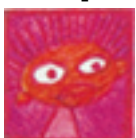
mij al... bijna helemaal goed. Nu moet ik eventjes gaan rusten.

[Akoeba]

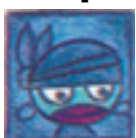
Je moet het slagroomijs nog eten, echt. De dokter zei: dat MOET, als je niet blind wilt worden.

[Anansi]

Mijn lieve vrouwtje, ik kan heus niet meer... Zo word ik echt wel beter, mijn maag barst uit mijn buik!

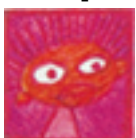
[Akoeba]

Nee nee Anansi, je moet alles doen wat je neef dokter voorgeschreven heeft. Ik laat de ijstaart hier. Voor dat je slapen gaat moet je eerst alles eten.

(Ze gaat weg met lege borden en schalen.)

[Anansi]

Uitstekend, lieve schat. Maar eerst ga ik een dutje doen...

(Hij zakt omlaag en ronkt. De kinderen steken hun vingertjes in de slagroom.)

[alle kinderen.]

Hmmm... Pappie slaapt. Wij moeten ook iets doen voor hem. Wat zei de dokter? Hij wordt niet beter vóór dat alles op is... Nou ja, dan help ik vast! En IK kan ook een beetje eten... Voor Pappa neem ik nog een flinke hap!

(Ze smeren en kliederen met het ijs totdat er nauwelijks meer iets over is.)

O jee - ik kan niet meer... Het ijs zit in je haar. Jouw neus is slagroom! Dat geeft toch niet, als alles nu maar op is. Als Pappa wakker wordt, dan is hij vast weer

beter... Als mamma dat ziet wordt ze reuze blij! Ik ga haar roepen. Ja! Nee niet, dan wordt P'Anansi ook vast wakker...! Dan wordt ze boos...

[Akoeba]

(Akoeba roept):

Kinderen, naar bed toe, uitkleden! Vergeet je tanden niet te poetsen...

(De kinderen verdwijnen, Anansi wordt wakker.)

[Anansi]

Zo, nu nog een uurtje heerlijk stoeien met die ijstaart... Hé, wat is dat? Waar is dat prachtige gebak gebleven? Dat monument van slagroom, ijs en manjasap?

(Hij springt uit bed.)

Die vuile kinderen!

[Akoeba]

(Akoeba komt binnen):

Die vuile kinderen? Die zitten allemaal net in het bad... Maar jij, Anansi? Ben je al opgeknapt? En heb je braaf je ijs gegeten?

[Anansi]

Dat zie je toch, alles is op...

[Akoeba]

Dat zie je... zie jij ook? Dus zijn je ogen weer in orde, liefste?

[Anansi]

Mijn ogen wel... Maar au, mijn maag... die zit zo strak als een klein schoentje...

[Akoeba]

Je ogen zijn toch veel belangrijker, Anansi. In elk geval: ze zijn een heel stuk groter dan je maag!

Hoe Anansi een wonder verrichtte

Toen het Anansi eens een tijdje goed ging - hij had geen last van Tijger of van maagpijn of van geldgebrek - toen ging hij elke avond naar een bamboebosje om daar kaart te spelen. Daar waren altijd wel wat vlotte vogels bij elkaar. Zo had je Gado-tjo, die vreselijk goed kon klaverjassen. Er werd ook bamboebier getapt en fraai gezongen, vooral door Gado-tjo; een echte grapjas was die vent. Dan zongen ze met zijn allen:

‘Parre-fie en par-fa en parkita,
wie er valt of verliest,
die betaalt de hele nacht.
Parri-koe, parri-koe,
neem nog gauw een slokje toe,
geen zang klinkt zo schoon
als het late nachtgezag.’

Maar Gado-tjo maakte er altijd wat anders van. Bijvoorbeeld:

‘geen zang klinkt zo schoon
als het klaverjasgezag’; of
‘geen zakdoek zo schoon
of er zit een snotje aan.’

Ja, daar werd wat afgelachen met die Gado-tjo.

Anansi bleef meestal het allerlaatste over; soms zat hij daar met Gado-tjo te kaarten tot de vroege ochttenstond...

Zo gebeurde het eens, dat ze al een paar uur hadden geroepen: ‘Nog één allerlaatste potje!’ Maar telkens won de een en dan weer de ander en dan wou de een nog iets terugwinnen en de ander nog één keer zijn geluk proberen... Tot Gado-tjo drie keer achter elkaar gewonnen had en Anansi zei: ‘Vriend Tjo-tjo, het is mooi geweest... Mijn beurs is leeg en mijn buik is vol, ik ga naar bed - tot morgen!’

‘Kom - verveel me niet, Anansi,’ kwetterde Gado-Tjo. ‘Kan jou wat schelen of het laat is? Ik weet wat goeds, we spelen nog één keertje. Als jij verliest, dan hoef je nu niet te betalen; en als je wint, dan krijg je alles wat ik heb!’

Nou ja, daar kon Anansi geen nee op zeggen, dat snap je wel. En laat hij nou dat potje winnen...

‘Nou, dat is mooi’, zei hij. ‘Geef dan maar op, die lading...’ En daarbij gaapte hij zo wijd als zijn lege portemonnee, die naast hem op tafel lag.

‘Parri-koe, parri-koe,
klap die knip maar gauw weer toe...’ zong Gado-tjo plagerig en wiek-wiek... daar was hij al verdwenen in het nachtelijk duister.

Anansi was vreselijk kwaad: ‘Jij schandelijke, valse vogel!’ riep hij. ‘Een grapje is leuk op zijn tijd, maar dit zijn smerige, gemene streken! Je hebt verloren en je moet betalen, dat is de afspraak en dat hoort zo!’

En hij bleef schreeuwen tot in de hele buurt de ramen openvlogen en iedereen naar buiten riep: ‘Wat is dat voor lawaai...’

‘Wat was dat voor gekrijs van jou, vannacht?’ vroeg Tijger vriendelijk toen hij de volgende dag Anansi tegenkwam.

‘Die onbehoorlijke..., die laffe Gado-tjo!’ begon Anansi dadelijk en hij vergat er zich voor te generen dat een ander hém had beetgenomen. ‘Die trek ik nog eens al zijn veren uit...!’

‘Dan zal je hem toch eerst te pakken moeten krijgen,’ zei Tijger met een fijn-fijn glimlachje. ‘Wat heeft hij dan gedaan?’

Anansi was zo opgewonden, dat hij het hele drama drie keer op een andere manier aan Tijger uitlegde, vertelde en voorspeelde, tot Tijger zei: ‘Ik weet wel hoe dat vogeltje te vangen is...’

‘Wat dan, hoe dan?’ wilde Anansi dadelijk

weten. 'Als jij me helpt om hem te vangen - Tijger, mijn vriend - dan mag jij hem voor mijn part opvreten zodra ik klaar ben met hem kaal te plukken!'

Dus dat beloofde weinig goeds voor Gadotjo... Want zo gebeurde het dat nog geen uurtje later Anansi - uitgedost in zijn befaamde zwarte jas - op alle straathoeken een bel liet luiden.

'Hoor, hoor, geachte medeburgers! Er is vannacht een droevig ding gebeurd. Onze vereerde landgenoot Heer Tijger, beter bekend als de geachte alias... Masra Ba Tigri, Ba Dek'ati-Mofoman... is hedennacht plotseling overleden! Komt allen om uw rouwbeklag te tonen...'

Enzovoort en zo verder, tot alle dieren van het land in dikke rijen naar het huis van Tijger kwamen drommen, want als er ergens gestorven wordt, dan wordt er ook gegeten. Daar had je Lydia Lagadisja en Patricia Popokai, met witte hoofddoeken over hun groene koppen; en Richenel Red'redi met een rouwstrik om zijn staart. En Lena Loiri was gekomen met haar slome kindertjes, die meer liepen te slapen dan te snikken... Daar had je Allison Alata met haar neef Romeo Ginipí, en Jacky Blakafowroe, die direct voor ceremoniemeester speelde. En Kenneth Kawfré, al ruziënd met zijn voormalige verloofde Mabel Bofroe; en verder de gezusters Saka en Maka Sneki, en Ginga Maka, en Astrid Tamanoea, en.... veel te veel om op te noemen! Zelfs wie alleen van heel ver weg de bel had horen luiden, kwam haastig kijken waar de klepel hing.

(En helemaal achteraan kwam Pitjiboy Pakro, maar dat gebeurde pas toen iedereen weer thuis was.)

Ma Tijger bediende haar gasten zo goed ze kon; wat was dat mens geschrokken toen ze thuiskwam en daar haar man ineens op tafel lag onder haar beste laken! Maar vlug werd alles wat in huis te eten was op schoteltjes geladen en door de kleine Tijgers rondgebracht. Die keken daarbij danig sip, want ze begrepen wel, dat er voor eigen tijgertjes niet veel zou overblijven...

Anansi hief een rouwlied aan:

'Parre-fie en par-fa en parkita,
wie het leven verliest,
daar wordt teder aan gedacht.

Parri-koe, parri-koe,
 breng hem naar het kerkhof toe,
 geen zang klinkt zo droef
 als de allerlaatste zang..!'

Iedereen begon langzaam mee te mummelen, te grommen of te tjrpen, en het was werkelijk om de tranen in je ogen te krijgen, zo akelig en treurig klonk dat lied...

Alleen, als je goed oplette, hoorde je dan niet aan het eind van elke regel... een ongepast en vrolijk 'Tjo-tjo-tjo...' vanaf het dak?

Ineens verloor Anansi zijn geduld. Hij had het plan van Tijger goed gevonden, omdat die hem beloofd had Gado-tjo voor hem te vangen; maar nu gebeurde er verder niets; hij had er schoon genoeg van om zich voor de gek te laten houden! Hij sloop voorzichtig naar het hoofdeind van de tafel, waar in het kaarslicht Tijgers hoofd-voor wie het wist-heel zachtjes lag te ademen onder het laken...

'Tijger,' fluisterde Anansi, 'je moet iets doen... Iedereen is gekomen en Gado-tjo zit op het dak... Vooruit, vooruit, doe wat we afgesproken hebben. Als je het raam uitspringt, dan kun je hem zo graaien!'

Maar Tijger gaf geen krimp, hij had intussen een veel mooier plan bedacht. Hij overlegde bij zichzelf, hoe hij het maximale aantal volgevreten gasten te grazen nemen kon...

'Tijger, verdorie! Doe iets!' siste Anansi en prikte met zijn plastic vorkje in de bilpartij van Tijger. 'Straks vliegt hij weg, en is de moeite allemaal voor niks geweest...'

Op dat moment was het weemoedige gezang eindelijk weggestorven, en klonk er op het dak een ander lied:

'Parre-koe, parre-koe,
 Tijger heeft zijn oogjes toe,
 niet lang, en hij zwicht
 voor zijn vuile vretersdrang!'

Nu werd Anansi zo verschrikkelijk zenuwachtig... Hij griste het laken weg van Tigri's voeten en begon hem met zijn plastic vorkje te kietelen onder zijn voetzolen.

'Tijger, Tijger nou toch!' mompelde hij wanhopig. 'Kom op, kom op! Die Gado-tjo zit ons belachelijk te maken...'

Daar verhief plotseling het lijk van Tigri zich, het laken stortte van het nepkadaver naar beneden, en Tijger - ja, springlevende Tijger â?? begon te brullen, te *brullen* noem ik dat! Niet van verschrikkelijke honger, vraatzucht of wat dan ook, maar enkel van het lachen!!!

Want heb je zelf wel eens geprobeerd om dood te liggen, als iemand met een plastic vorkje bezig is onder je voet?

Van alle kanten klonk het: 'Aai! Een wonder! B'Anansi heeft een wonder verricht...
Hij heeft Ba Tigri van de dood genezen...!'

Kortom: de hele rouwvisite schrok zó ontzettend, dat ze daar loeiend, proestend,
vloekend en voorgoed de deur uitstoven!

En kwáád dat Tijger op Anansi was...

En rázend dat Anansi was op Tigri...!

Maar bovenop het dak zat Gado-Tjo en zong:

'Parre-fie en par-fa en parkita,
of je wint of verliest,
wie het laatst lacht, die lacht lang.
Tjo tjo-tjo, tjo tjo-tjo,
wat niet anders wordt blijft zo.
Ik was lekker voor Anansi
en voor Tigri nog nooit bang!'

Hoe Anansi zijn kinderen trakteerde

Uit roerige, balorige opstandigheid zaten acht van de twaalf Anansikinderen boven op de tafel, sloegen een samba-beat met hun lepels op hun borden en zongen daarbij:

‘Wij willen niet rijst met niks,
wij willen bak-baaaana, bak-baaaana,
wij willen gebakken banaa-nen!’

‘Op je spinnebillen jullie!’ schreeuwde Ma Akeba ze weer op hun stoelen. ‘Wie nog één kop opendoet, krijgt een lik met de lege lepel!’ En ze zwaaide vervaarlijk met die grote houten pagaai, waarmee ze haar rijstpot roerde.

Al gauw was de pot helemaal leeggekrabd en er was geen rijstkorrel meer te vinden op tafel. Behalve op dat ene soepbord in het midden, dat stond te wachten op Pa Anansi. Wel vierentwintig spinneogjes keken naar dat bolletje rijst en Ma Akeba voelde aan haar eigen maag, wat voor gedachten er achter al die oogjes begonnen te groeien. ‘Met al je achtentachtig spinnepoten blijf je...’ begon ze, en zette snel een deksel op het bord, toen bam-bam-bam de stappen van Anansi klonken bij de voordeur.

Die middag kwam Anansi moe en stoffig langs een heuvelpad omhoog gesjokt, toen er een stem klonk uit het struikgewas: ‘Help-Help! Mijn vracht zakt van mijn rug, dat touw is uit mijn hand geschoten...’

En om de bocht zat Ba Sekrepatoe, half bedolven onder de meest enorme bos bananen, die iemand in zijn leven heeft gezien.

‘Wacht maar, vriend Schildpad,’ zei B’Anansi. ‘Hier, neem je touw en laat me jou eens even helpen. Oeff-fff-fff...’

Met knikkende benen hees hij de stam weer midden op de schildpadrug. ‘Wat een fantastische bananentros...! Die kan de eerste prijs winnen op een tentoonstelling van landbouw-topprodukten! Maar goed dat jij zo’n ijzersterke rug hebt, Sekrepatoe oeff... En zulke ijzersterke poten. Daar zullen ze van opkijken, als je straks op de markt komt.’

Zo babbelde Anansi vrolijk verder tegen Sekrepatoe, die moeizaam in beweging kwam en verder waggelde onder zijn reusachtige bananenvracht.

‘Laat me je vreselijke last voor je verlichten, vriend. Ik draag een stukje mee, hier op mijn schouder.’ En vlug sneed hij een grote kam bananen af en liet die in zijn meelzakschoudertas glijden. ‘Voel je het al Sekrepatoe, dat het een beetje lichter voor je is?’

‘Dank je Anansi,’ hijgde de Schildpad. ‘Heel fijn van je om me zo te helpen. Nog eventjes de heuvel op, daar bij de dwarsweg staat mijn piek up-wagen. Pas op...’

‘Geen nood, ik heb hem in bedwang, vriend Patoe. Kom, laat me nog wat meer gewicht hier op mijn schouder nemen. Gaat het zo beter?’

En weer sneed hij een flinke kam van de bananentros en liet die snel verdwijnen in zijn meelzak.

Na veel gehijg, geduw en getrek en kreten van Anansi: ‘Hop hop hop! Goed zo... Houd de moed er in!’ lag heel de vruchtenberg tenslotte boven op de helling, naast Schildpads vrachtauto.

‘Kom, met vereende krachten zal het gaan, B’Anansi. Één-twee...’ En eindelijk, na drie-vier pogingen, hijgend en wankelend als twee gewichtheffers, kregen ze die weerbarstige bananenmassa in de laadbak.

‘Dat doet een hele draagmierenkolonie ons niet na, Ba Sekrepatoe!’ hijgde Anansi triomfantelijk, en Schildpad keek trots naar zijn oogst. ‘Heb je een mes, Anansi?’ vroeg hij plotseling.

‘Wat, hoe? Een mes?’ Anansi schrok: hij dacht dat Sekrepatoe zag, dat links en rechts er wat mankeerde uit die tros.

‘Als jij een mes hebt beste vriend, dan kun jij al je kindertjes vandaag trakteren op bananen. Want ik ben heel erg dankbaar dat je mij zo goed geholpen hebt.’

Zo zat B'Anansi even later langs de weg; terwijl het gebrom van Schildpads autootje verwaaide in de verte, telde hij zijn bananenwinst. Een grote kam, een nog wat grotere, en een geweldig grote, die Schildpad eigenhandig met Anansi's mes voor hem had afgesneden; totale som van ééenzeventig bananen. Omdat hij dat te veel vond om allemaal aan zijn kinderen te geven, besloot hij dat het beter was om al zijn kinderen wat minder te geven, en zo begon hij maar vast op te eten wat te veel zou zijn. En toen hij dat gegeten had, bedacht hij, dat al die kinderen elk hetzelfde aantal moesten krijgen zodat hij minstens door moest eten tot de rest door twaalf gedeeld kon worden, want hij had immers twaalf kinderen?

Dus at hij door tot hij nog zesendertig had, en toen schoot hem te binnen dat Ma Akoeba ook iets hebben moest en waarom niet Anansi zelf een paar? Dus moest het aantal deelbaar zijn door vijftien - snap je dat? - en hij at er nog... zes. En toen hij zo was volgevreten deed hij een vredig dutje in een struik.

Na uren werd Anansi wakker, de zon ging onder en de muskieten kwamen op. Hij ging op weg naar huis met op zijn rug die bolle zak bananen. Maar ja - de zak was zwaar, zijn voeten werden hevig moe en hij begon steeds langzamer te lopen...

‘Zo schiet ik niet op, straks kom ik nog te laat,’ bedacht Anansi. ‘Dan hebben alle

kinderen al gegeten en dan breng ik die bananen mee voor niks. Hoe kan ik deze tas wat lichter maken? Het beste is, er maar een beetje van op te eten.'

En nu ben ik benieuwd, nu hij bam-bam-bam vóór de voordeur staat, wat er te voorschijn komt uit die meelzakschoudertas van hem...

'Papa, P'Anansi is daar!' Gefluister, gegil en gekriebel van veel-veel spinnevingertjes en spinnepootjes.

'Papa, wat heb je voor ons meegebracht?'

Want aan die blijе grijns van Pa Anansi zien die hongerbuikjes al, dat er iets heel bijzonders in de zak moet zitten, die hij op tafel kwakt.

'M'Akoeba kom!' roept hij. 'Voor allemaal een lekkere bakbana. Maak gauw je bakpan klaar, hier heb ik me de hele dag al op verheugd. Ja ja, papa zorgt goed voor jullie...' Terwijl de kinderen hardop meetellen: 'Eén, twee, drie...' haalt hij tevoorschijn: '-vier, vijf, zes...' en legt op tafel: '-zeven, acht, negen...' en diep-diep onderuit de zak: 'tien, elf, twaalf...' De spanning stijgt, de zak wordt uitgeschud: 'en... dertien.'

'Dertien? Kaba, 't is op! M'Akoeba, kinderen - maak dat eens lekker klaar!' En even later zit de hele spinnefamilie om de tafel, waarop een prachtige geurende schaal staat. Dertien bananen, plat doorgesneden in twee helften, heerlijk goudbruin gebakken in een zoete olie.

B'Anansi geeft elk kind zo'n prachtstuk op zijn bord; M'Akoeba brengt Anansi rijst die ze gebakken heeft in de rest van olie met bananengeur.

'Omdat ik zoveel van je hou,' zegt Anansi, 'krijg jij de helft van mijn portie, Ma Akoeba!' Hij geeft haar anderhalf stuk, en iedereen slikt al zijn spinnevingers bijna in van smulgenot. Dan gaan die spinnevingertjes weer tellen;

'Een, twee, drie...' en dat komt prachtig uit: precies twaalf stukken nog, voor elk kind één.

Anansi zegt: 'M'Akoeba, deze bananen zijn voor de kinderen. Maar omdat ik zoveel van je hou, krijg je de helft van hier mijn rijst.' Hij geeft alle kinderen nog een verrukkelijk stuk banaan.

'Dank je papa, dank je mama!' roepen ze blij en slaan alweer aan het smullen. Ze hebben nog geen hap genomen of Anansi vraagt: 'En wie houdt er van mij?'

'Ik, - ik, papa!' gillen ze allemaal door elkaar en om dat te bewijzen zegt er één: 'Je krijgt de helft van mijn banaan.'

'En ook van mij! Van mij, â?? van mij!' Zo wil de een niet voor de ander onder doen en iedereen legt gauw een stuk op Anansi's bord.

Wie kan me nu vertellen *hoeveel* bananen Ba Anansi heeft gegeten?

Hoe Anansi de krabben bekeerde

Vraag het Alata, grijp hem bij zijn rattestaart als hij langs komt spurten in het donker. Je bent toch niet bang voor een rat? Zeg hem: 'Alata, is het waar dat Anansi de krabben heeft bekeerd?' En hij zal je zeggen: 'Het is waar, ik was er zelf bij!'

Als je denkt dat uit zo'n knaagdierenbek geen waarheid kan komen, verslaap je dan niet als de vogels wakker worden; vraag die zwarte kraai! Zeg hem: 'Pikablaka, heeft Anansi de krabben bekeerd?' En hij zal je antwoorden: 'Het is waar, ikzelfheb het gezien!' Nou, als je twijfels hebt ondanks dit alles, dan raad ik je aan: wacht tot de kikkers beginnen met hun concert, zoek Ba Todo en schreeuw hem in het oor: 'Heeft Anansi de krabben bekeerd?' En luister vriendje, wat hij je zal vertellen...!

Er is een buurt in de stad, waar jij nog nimmer-nooit je voet hebt gezet, een rood-rood lantaarntje brandt daar. Daar is altijd een smulklaar krabbetje te koop. Jij en ik, wij hebben liever een broodje met pindakaas misschien, maar B'Anansi..?

Die hongerlap! Hij was op een dag daarlangs gekomen en hij lustte die heerlijke krabbetjes wel allemaal tegelijk! Maar ja, je kent hem langzamerhand... natuurlijk weer platzak! Dus ging hij naar huis, en dacht zijn spinnekopdenkhoofd ongeveer te barsten, tot hij een wondermooi plan had bedacht.

Ten eerste ging hij naar zijn vriend Pika de Kraai, en hij vroeg héél beleefd één van zijn zwarte jassen te leen.

'Hoeft geen nieuwe te zijn,' zei Anansi met een smoeltje als een regendag. 'Het is dat ik naar Begrafenis moet van wijlen mijn vrijgezellen-oom zijn overleden weduwe.'

Dus was Kraai zeer onder de indruk en leende hem zijn maat XL zondagse overjas en dito hoed, met aandringen en troostwoord. Daarna ging Anansi naar zijn vriend Todo, waar die zijn Roeibootverhuur heeft en zei: 'Kan ik een groot-groot schepnet even van je lenen? Mijn rechterschoen van mijn linker-dubbelpaar is te water geraakt van mijn elfen-dertigste kind. Ma Akoeba is zo kwaad...'

'Natuurlijk, neem!' riep jolige Todo en leende hem nog een sleepnet erbij, met knipoog en kikkergrijns.

Ten derde ging hij naar Alata de Rat, die in een papierpakhuis woonde.

'Vriend Alata, heb je een dik-dik oud boek voor me te leen? Ik wil hoog aan die plafondlamp van me een nieuw spinneweb vastmaken en nèt kan ik er niet bij...'

'Och ja, zoek er maar eentje...' zei bezige Rat, die zijn viool een nieuwe snaar gaf. 'Kijk wat je gebruiken kunt.' En B'Anansi vond een drie-kilo voddendoek en deed het in een keurige kft van rood behangsel, zodat je niet meer lezen kon dat het heette: Telefoonboek van de Stad New York.

Zo toegerust trok B'Anansi naar de Krabbenbuurt: Zwarte hoed en jas op zijn scharminkelgedaante, met ergens een vreemde boiling van verborgen visserstuig, waar bovenop dat blokdik, rode boek onder zijn spille-arm. Pfpfff... een griezige vorm van Anansi!

Zo kwam Anansi in de Krabbenbuurt en allemensen..., je gaat me niet geloven.

Al dadelijk klonk een zacht gebrom onder die hoed vandaan: 'Halleluja, dames en dames! De Heer is waarlijk opgestaan. De Heer hier, Anansi! Hier klinkt Anansi's heilbrengende boodschap voor verheffing van uw zielige zielsgesteldheid, uw heilige bevrijding van de modderzonde! Luister naar mij, de boodschapper van vrijheid en blijheid...!

Waarbij zijn brom van galm naar kreet steeds luider werd, zodat tenslotte alle krabben van nieuwsgierigheid hun kop naar buiten staken.

Daarop hief B'Anansi een lied aan:

'Moeder van de Modder, ja-ho...
 Moedertje van modder, ho-ja-ho!
 Ontvang de gast die voor je komt,
 bom-bom, kom op, je komt - ja komt!
 Kom maar op, want de Heer staat op...!'

Natuurlijk een zo-maar-verzonnen nonsenslied, maar het klonk toch vroom...! Die heerlijke krabben werden er stil van; sommige begonnen zelfs mee te zingen.

Er was zelfs eentje die met een piepstem riep:

'Wie is die Heer?' En de andere kweelden: 'Je ziet toch! Een Heilige Man! Mandarijn! Reine Ziel! Geefhem een drankje! Poe-poe... een Zieleherder!'

En B'Anansi, ogen terneer, bevende handen met bijbelig boek boven zijn zwarte hoed, maakte een buiging: 'Beleefd aanbevelend, aanbiddelijke dames, uw dienstwillige prediker ben ik. Dat het u vroom moge verlopen! Dat het u heilzaam mag vergaan! Ik heb hier een prachtig verhalenboek. En ik ga u voorlezen!'

De krabbengemeenschap, ademloos luisterend, halverwege uit zijn schuilplaats gekomen, waaierde met opgewonden krabbearmen in het rond. 'Ja, ja!' riepen ze. 'Een mooi verhaal! Voorlezen!'

Maar B'Anansi met ssj-sss-handgebaar:

'Stilte voor een ogenblik! Eerst... dierbare dames, vraagt Heer Anansi u om lid te worden van zijn Heilnis-brengende Werk. Daarvoor gaat hij de zondige modder afwassen van uw heilige achterdelen. Komt allen uit uw vies verblijf en laat u dopen door dominee Anansi!'

En terwijl hij naar de waterkant liep, begon hij weer te zingen met luide stem:

'Kom maar op, want de Heer staat op!
 Volg hem vroom naar de grote stroom,
 vrij van zonde, kopje onder...'

Ditmaal geen meegezang van dat tang-hand-gezelschap, o nee..! B'Anansi, merk je dan niks? Eén tegenkrabbelen..! 'Wat denkt die zwartrok wel! Ikke in mijn nieuw satijnen jurk zeker? Te water? Laat hij zelf!' En een heel vette krab met een hardgroene krulletjespruik plantte haar paraplu zo in Anansi's weg, dat hij uitgleed in de modder en *plaf!* daar lag hij hals over kop met al zijn geveinsde vroomheid in de rivier...

Nou wat? Je zegt: dus had B'Anansi niet de krabben bekeerd. Eerder was hijzelf gekeerd..! En bijna dood, verdronken...

Maar dit verhaal is nog niet uit - of dacht je dat?

B'Anansi - net als dit verhaal - begint nog

een keer helemaal opnieuw! Eerst is hij een dag lang nergens meer te zien. Maar ik ben langs zijn zij-erf gelopen - hééé... wat zag ik daar? Een waslijn met daarop, daaraan, daarover: zwarte hoed, zwarte jas en wat is dat? Ik geloof... een telefoonboek. Echt waar, met één gefladder in de wind, van zeshonderd pagina's!

Maar goed, je gaat gauw horen wat er verder gebeurde. Ten eerste ging B'Anansi naar zijn vriend Todo, waar die woonde bij zijn Roeibootverhuur. Daar waren nét die andere twee kornuiten aanwezig, want je moet weten dat al jarenlang die drie een combo vormden, van soul tot afro-pop.

Alata de Rat en Todo de Pad
en Pika, de zwartigste Kraai van de stad!
Wie slaat de drum? Pikablaka!
Wie strijkt viool? Rat Alata!
En Todo Pad? Speelt de trekharmonika!

Wraang-pie-pie-iep-bangbang! Een sound hadden die drie... breek je oor niet!

B'Anansi moest schreeuwen om zich hoorbaar te maken: 'Een feest, mooie vrienden! Ik nodig jullie uit, met dank voor mij geleende dingen... Kom maar mee, naar Krabbenbuurtfeest, grote dansverjaarpertij!'

Daar hadden die drie swingtypes wel oren naar, en zo vertrokken ze per roeiboot de rivier langs, tot aan dat Modderparadijs van al dat Krabbenvolk. Daar was geen snars te zien, laat staan een feest... Want deze krabben zochten altijd's nachts hun kostje en daarom lagen ze nu net gezamenlijk te ronken in hun modderbed.

'Ze zijn nog in hun ochtendgebed,' zei B'Anansi tot zijn vrienden. 'Laat ons ze zo meteen verrassen met Gepast Gezang.'

Zo werd het roeischip vastgelegd met een Anansidraad en alles zachtjes voorbereid. Anansi bond een groot kruis van roeispanten en hing daarop de jas en de hoed en plaatste die figuur voorop de boot. Toen zette Todo in met orgeltoon van trekharmonika, en die viool van Rat Alata... je zou gezworen hebben dat een engel zong! Met fijn-fijn Boegeboeg van plechtige trom onder Pika's drumstok.

Dáár - als je goed keek - zag je al een krabbetang de grond uitkomen; en daar en daar nog een, een waaierveld van krabbehandelen, waarachter nieuwsgierig krabbengegluur.

Anansi zong:

'Wakker worden, Halleluja
Halve lust en hele zin...
Hallo, lieve, vrome horde,
allemaal het water in!
Volg de vleugels van Anansi;
Heer Anansi doet u goed:
Hij zal al uw voetjes wassen,
achter-, voor- en tussenvoet!'

Een schandelijk lied natuurlijk, maar het wordt nog erger! De krabben kwamen naar buiten gekropen: 'Daar is die weer! Die gedaante, die engerd...' Het leek er niet op dat de krabben vriendelijk dachten aan Anansi! Die wist wel raad...

'Geliefdes...!' riep hij, wegschuilend achter die zwarte pop van kleren. 'Dit is pastoor Anansi die tot jullie preekt. Ik lees nu.. een groot mooi boekverhaal voor u, kom horen!' Hij sloeg het telefoonboek open, toevallig bij de letter H, en verzong met galmgeluid 'Ha-ha-ha! Halleluja...! Er staat geschreven dat in honderd huizen daar... met naam en toenaam! Hier Heil, en Hart, en Hoop en Hogepriester...!' Tromgeroffel, orgelackoord!

‘Halleluja!’ riepen de krabben van alle kanten.

‘Dat Haat en Honger worden verholpen door mijn Heilige Hulp!’

‘Hoera! Halleluja!’ riepen de krabben op de rand van modder en water. ‘Laat alle Hulpbehoevenden met mij te water gaan; ik zal ze halverwege tegenkomen, ik zal ze heelhuids dopen voor een onsterfelijk leven!’ Fanfare... feestmuziek!

Dat leek die krabben wel wat, geloof ik, want

steeds meer stonden pootje te baden van opwinding.

Maar toen ineens moest Anansi zo verschrikkelijk piesen... hij spoot achter die neppastoor vandaan zijn zegening of hij een waterblusboot was.

'Nee, nee!' riepen de krabben, 'Daar tuinen we niet in! Slik die nonsens maar door je eigen strot! Wij houden niet van zwemmen!'

Wanneer gij niet te water gaat, verdwijn ik weer...' zei Anansi en hij schudde die klerenpop gevaarlijk.

'Pastoor Anansi, ga niet weg! Wij willen halleluja! Een verhaaltje horen! Nog een verhaal! Een mooi gezegde... Blijf...!' Zo zanikten die krabben heel opdringerig door elkaar.

'Kom, zwemt dan snel hierheen!' riep B'Anansi enthousiast.

En wat er toen gebeurde... je gaat je ogen niet geloven!

Daar dromden al die krabbenlijven op en over waterwaarts en kopje onder, en zwemmend richting Todo's boot.

Anansi schepte wat hij scheppen kon, als was hij de grote Schepper zelf!

'Maar, B'Anansi!' riep Todo verschrikt. 'Zo gaat mijn hele sleepnet eraan! Je ziet toch dat het veel te vol is! We kunnen zoveel krabben toch niet eten of bewaren?'

Toen deed Anansi het sleepnet open en liet de krabben er weer uit; maar geen van ze wou naar huis gaan. Met wilde waaiertangen probeerden ze in de boot te klauteren, tot luid protest van al hun soortgenoten die al onder de roeibanken zaten. Die boot ging gevaarlijk schommelen... 'Wees gered!' riep Anansi tenslotte. 'Iedereen krijgt een mooi voorleesverhaal mee naar huis, maar dan vlug-vlug verdwijnen! De volgende week kom ik terug...' Hij nam het boek dat hij geleend had van Alata, en scheurde één voor één de bladzijden eruit om ze uit te delen aan de krabben.

Met 'Dankje, dank meneer' plons-plonsden die braafjes terug naar hun slijkerige stulp, zo snel als hun elfendertig pootjes ze roeien konden.

'Maar B'Anansi!' riep Alata verbijsterd. 'Mijn mooie boek! Zo laat je de helft van onze vangst ontsnappen!'

'Zo is het beter,' zei Anansi. 'Laatze teruggaan naar hun ondergrondse dorp. Ik kan ze roepen nu wanneer ik wil. Ze blijven braaf en worden dik terwijl ze bezig zijn die bladzijden te lezen van dat dikke boek.'

Het was genoeg om die diertjes voortaan bezig te houden in hun klein modderkamertje met elk hun pagina gedrukte tekst. Voor wie ze roepen kwam, een krablustige krabgenieter.... 'Niet thuis' werd op de deur gehangen! Zodat de sfeer daar in de buurt wel zeer veranderd was...

Met recht dus, zoals ik al zei; voor 's ochtends, voor 's middags of 's nachts: Anansi heeft de krabben bekeerd.

Noni Lichtveld, *Anansi. De spin weeft zich een web om de wereld*

Hoe Anansi zich schuil houdt in het bos

Waar is Anansi?

Anansi in de kool

IJzersterke hekken met vlijmscherpe pinnen: niets kon Anansi tegenhouden als hij weer last had van hongerbuik. Dan sloop hij 's nachts naar 's konings groentetuin, wrong zijn spinnelijf tussen de rijkgekrulde spijlen door en vrat naar hartelust van alle koninklijke kolen. Dan brak hij nog een blad van elke kool om mee naar huis te nemen, en niemand merkte wat.

Dat gaf een smulpertij in huize Anansi! Koolsoep, gestoofde kool, koolsla. Wel veel dezelfde groente op één tafel, maar M'Akoeba maakte overal wat extra lekkers van. Zodat de spinnekinderen opgetogen riepen: 'P'Anansi, wanneer mag je weer de koninklijke kool bewaken?' Want zo had hij ze wijsgemaakt dat hij die kool gekregen had: als nachtwachtloos, omdat hij zo goed opgepast had in de groentetuin van koning Kownoe.

Zo ging hij regelmatig en steeds vaker naar die kooltuin toe, en zo kon het niet uitblijven dat het een keertje misliep.

Nu was de tuinman van de koning daar een zekere Pitjiboy Pakro, de langzaamste landbouwer van het land, omdat hij steeds zijn huisje op zijn rug moest ronddragen.

'Hoe komt het toch, vriend Pitjiboy,' zei Kownoe op een dag, 'dat onze kolen steeds kleiner worden inplaats van groter? Jij zit er toch niet stilletjes van te stelen, is het wel? Hij wist dat slakken ook wel graag een koolblad lusten.

'O nee, heer koning!' riep Pakro verschrikt. 'Maar ik zal opletten vannacht. Ik zal mijn huisje alsmaar rond de kolen slepen, ik zal mijn ogen stiekem om een hoekje steken, en morgen heb ik vast de diefbetrapt!'

Die nacht sloop Anansi weer van kool tot kool om overal een blaadje af te breken. Maar steeds als hij bij het eind van een rij kolen was gekomen, zag hij iets glinsteren in de maneschijn: een slakkespoor, dat langs het dwarspad zeer verdacht met hem leek mee te schuiven.

'Ik ben gesnapt!' bedacht de spin verschrikt. 'Ik moet die slijmerd in zijn eigen net verstrikken...'

Dus sloop Anansi vlug langs de volgende rij kolen en ja, daar aan het eind kwam Pitjiboy Pakro al langzaam aangeschoven. Anansi kwakte alle koolbladeren die hij verzameld had op Pakro's dak en bond ze bliksemsnel vast met stevig Anansidraad.

'Alarm, alarm!' riep hij luidkeels. 'De koolbladendief is gepakt! Alarm, alarm! Kom grijp de dief die de koning besteelt!' En hij sloeg met een stok op de wanden van Pakro's huisje of het een gong was, zodat die stakkerige slak niet wist hoe diep hij weg moest kruipen.

Zo werd de slak gepakt door Kownoe's lijfwacht en met die koolbladvrucht op zijn dak voor de koning gesleept.

'Dacht ik het niet!' riep deze woedend, ook al omdat hij's nachts was wakker gemaakt. 'Gooi die vreetzak in de kerker, morgen gaat hij levend in de braadpan!'

Maar de volgende ochtend klaagde Pakro bij de koning: 'Ach meneer, hoe zou ik de dief kunnen zijn? In de eerste plaats kan ik helemaal niet iets vastbinden op mijn eigen dak, en in de tweede plaats: waarom zou ik koolbladen meenemen inplaats van ze meteen op te eten? En in de derde plaats: kijk dat draad waarmee die bundel vastgebonden zit, het is Anansidraad! Liever dan mij te straffen, goede heer koning, moest u mij belonen. Ik heb de diefbetrapt met de bewijzen: het is de spin Anansi.'

Zo stonden nog dezelfde morgen zeven lijfwachten op de stoep bij Anansi, en ze sleurden hem mee naar de elektrische stoel.

‘Als jullie zeker willen weten dat ik doodga,’ zei Anansi tegen de wachters, ‘probeer het dan maar niet met elektrische stroom. Zoals je weet ben ik een specialist in draden, en ik zie meteen dat er nogal wat mankeert aan de bedrading van die zetel hier. Gooi me maar liever in een waterstroom, want zwemmen kan ik absoluut niet, dat zweer ik je!’

Dus voor de zekerheid namen de wakers hem mee naar de rivier en ze zetten hem op de veerpont; en alle zeshonderdachtentwintig passagiers stonden te spotten en te lachen toen Anansi midden op het water overboord werd gesmakt. Nog voor hij nat kon worden, begon die slimme spin te rennen... met al zijn acht lange harige poten rende hij zo verschrikkelijk hard, dat er geen tijd was om in het water weg te zakken. Zo kwam hij net op het nippertje aan de overkant, met in zijn oren heel ver weg een luid geschater en gejuich van al dat volkje op de veerpont.

Natuurlijk waren die koninklijke lijfwachten ongelofelijk kwaad; nog voor de veerpont helemaal was aangeland, sprongen ze overboord en vroegen aan de wachtende menigte: ‘Zeg, hebben jullie hier Anansi ook gezien?’

‘Anansi - nee. Er was hier wel een spin, die zei dat hij Zipopo heette,’ zei Haantje de Voorste.

‘En waar is die Zipopo naar toe?’

‘Hij wachtte op de pont net als wij, om naar de overkant te gaan...’ zei een tweede.

‘Hij zit daar in de kroeg, aan deze kant,’ wist een derde. Voor de zekerheid verdeelden de lijfwachten zich in tweeën: vier gingen zoeken tussen de passagiers die op de veerpont drongen; drie gingen er het dorp in naar de

aangewezen kroeg. Daar vroegen ze: 'Zeg, hebben jullie Anansi hier gezien? Of een andere spin: Zipopo?'

'Nee, geen van tweeën,' zei de barman opgewekt. 'Er is een spin hier vijf minuten geleden weggegaan, een gezellige spin. Zijn naam was Kokoroekoe, dat zei hij zelf.'

'En waar - waar is die Kokoroekoe heengegaan?' wilden de wachters weten.

'Met de veerpont naar de stad zou hij vertrekken,' wist de een.

'Zijn tante op gaan zoeken, die achter het dorp woont,' zei een ander.

Dus voor de zekerheid verdeelden de drie lijfwachten zich in tweeën: twee konden vlug-vlug nog aan boord komen om te gaan zoeken tussen de passagiers. De derde rende op een draf het dorp door en vroeg aan het laatste huis: 'Zeg, weten jullie waar de tante woont van de spin Kokoroekoe?'

'Daar hebben we nog nooit van gehoord,' zeiden de dorpingen.

'En van de spin Sipopo?'

'Die is hier onbekend,' zeiden ze weer. 'De enige spin waar wij van gehoord hebben, is Anansi.'

'En waar zit die dan?' vroeg de lijfwacht gretig.

'Ze zeggen: in de stad, waar hij is aangesteld als bewaker van de koninklijke groentetuin,' wist een oude dorpsgenoot te melden.

De lijfwacht snapte dat hij zo niet verder kwam, maar omdat hij toch op de pont moest wachten, ging hij alle paden rond het dorp af; wie weet of er nog een spin te vangen viel. Het eerste pad was halverwege dichtgespannen met een groot fijnmazig web, waar tussen de draaddunne spijltjes een briefje hing: *Dit web is het werk van Kokoroekoe, de spin. Ga niet verder of je plakt vast.*

'Hier moet ik dus niet zijn,' zei de lijfwacht en hij rende naar het volgende pad. Hij moest wel dertig bochten langs tot... ja, daar was een kolossaal sterk web dat hem de weg versperde. *Dit web is het werk van Zipopo de spin*, stond hier op een briefje te lezen. *Wie verder gaat loopt kans te worden vastgeplakt.*

'Aha!' riep de wachter bemoedigd. 'Dan moet ik het volgende pad nemen, daar moet dan het web van Anansi zijn.'

Dus rende hij al die bochten weer terug, en hup: het volgende pad ingeslagen. Nu moest hij heuvel op en heuvel af, en heuvel op en heuvel af... en nog steeds - als hij niet omgedraaid is... ja, dan loopt hij nog!

Dus als je ooit een spin aan het zoeken bent, draai dan niet om als je een web vindt gespannen over je pad; want ik verzeker je, daar is die spin dan ook vlak in de buurt, of hij Anansi heet, of wat voor naam dan ook.

Hoe Anansi afrekende met zijn schuldeisers

Zo gebeurde het op een nacht dat Anansi, dikke-buik-olgevreten-liever-lui-dan-moe, vrolijk thuiskwam, bierliedjes zingend voorop eigen erf, zoiets als:

'Nooit is genoeg, nooit is genoeg!
Laat me maar, laat me maar;
altijd te vroeg
dat ik me laatste cent
laat in de kroeg...'

En wat valt daar voor koude plas licht voor zijn voet om zijn stapgang te breken?

S'Akoeba, zijn vrouw, staat in de deuropening, met al haar twaalf kinderen jammerend tegen haar rokken geklemd en schreeuwt: 'Anansi! Jij zwartharig ongedierte! Verwacht niet dat je één korrel gaargekookte rijst voor jezelf gaat vinden in dit huis! Mij en mijn kinderen laat je in ons hongersop gaarkoken. En dat is alles wat je aan kooksel gaat vinden achter deze deur. Dus donder op en vind de centen voor potvulling eerst en onmiddellijk, of ik zal je rammelen met lawaai als de magen van mijn kinderen en mij!'

En bij wijze van geluidsillustratie begint ze al die potten en pannen uit haar keuken met rammel en bam-bam te smijten naar Anansi's hersenpan, zodat hij maar net ongewond kan ontkomen.

B'Anansi - 's nachts - gaat het bos in. Daar zit zijn oude vriend, jager Van Dijk, te suffen bij een vuurtje.

'Anansi, ouwe jongen, je komt me zo plotseling gezelschap houden...'

'Ach, masra Van Dijk, weet je waarom? S'Akoeba, mijn vrouw, heeft de zenuwen en de kinderen hebben last van rammelworm in hun buik. Ik moet medicijn voor ze gaan kopen. Kun je me niet vijfentwintig gulden lenen?'

'Ik zeg je, Anansi, kom bij me zitten en leen de warmte van mijn vuur. Maar vijfentwintig gulden ga ik je niet geven, want ik weet niet wanneer ik ze terug zal krijgen.'

'Tja', zei Anansi en begon zijn botten te warmen, 'ik wil een precieze afspraak daarover met je maken, Brada Van Dijk. Laat me denken... Over precies een maand, vrijdag van de week om acht uur's avonds, kom dan bij me, dan krijg je je centen terug.'

'Kan ik daarop rekenen?' vroeg jager Van Dijk, die Anansi erg graag mocht, maar hem niet zo erg vertrouwde. 'Als je me echt zou kunnen garanderen...'

'Maar absoluut en zeker!' gilte Anansi blij. 'Je centen - je hoeft me maar twintig gulden te lenen en je krijgt ze klink voor klank terug met nog een geluk dat meer waard is dan al je centen zelf!'

Daar kon jager Van Dijk niet tegenop (hij was een goedhartig, maar ook een nieuwsgierig ventje), en zo kwam Anansi de volgende ochtend vrolijk thuis met een papieren tien-gulden voor S'Akoeba; de andere helft hield hij natuurlijk zelf. En ja, zo verliep er een week van smullen en potverteren, maar toen kwam de bodem van de rijstzak alweer in zicht. En om weer gesmijt met lege pannen te voorkomen, ging Anansi zijn 'vriend' Tijger opzoeken, met wie hij dan wel niet zo bevriend was, maar die - had Anansi gehoord - een pot met goud geld moest bezitten, zo geel als Tigri's eigen bontvelondergrond.

'Ba Tigri, na mi, ik ben het, Anansi,' begon hij heel beleefd, 'ik ben gekomen om je te begroeten en je te bedanken bij je weet wel.'

'Bij je wát?' bromde Tijger verstoord. Hij was al verdacht op die grappen van B'Anansi.

‘Voorbaat,’ zei Anansi, ‘ik bedankje bij voorbaat voor de dingen die je me gaat lenen met kans op groot geluk!’

‘Wat?’ schreeuwde Tijger woedend, omdat

hij er niets van begreep.

‘Is heel eenvoudig toch. Ba Tigri, ik leen van jou een klein bedragje. Laten we zeggen... twintig gulden. Daarmee ga ik een groot geluk voor jou kopen. En als je bij me komt precies over drie weken, vrijdag om kwart voor acht, dan krijg je al je guldens een voor een terug, met het geluk erbij dat op je wacht.’

Ba Tigri was zo gek of zo argwanend niet of hij stonk erin; wel was hij zo voorzichtig om Anansi geen twintig gulden te geven, maar slechts tien.

Maar ja - zo gaat dat in een huishouding - toen S'Akoeba van vijf gulden een week lang voedzame pot gekookt had voor veertien en een halve buik (waar was die andere vijf toch gebleven?), toen was die rijstzak weer zo goed als leeg. Anansi wist dat zijn laatste kwartje ook niet lang redding kon brengen en ditmaal ging hij naar plantage Kakellust, waar hij zijn vriend Haan opzocht. Hij bewonderde de harem en de donzige, nieuwe babykippen en toen zei hij tegen Haan: ‘Brada Kaka, met zo'n familie heb je veel geluk en je verdient nog meer geluk.’

Laat me een beetje voor je werken, geef me tien gulden van je te leen en over twee weken, vrijdag, als je bij me komt om half acht in de avond, krijg je alles terug, plus een geluk erbij waar je nog nooit van gedroomd hebt.’

Haan was maar een eenvoudige jongen met een groot gezin, dus hij voelde wel voor geluk. Al had hij niet veel centen, hij wist toch met zijn grote hanepoten vijf gulden bij elkaar te krabbelen uit zijn geheime mestvaaltplaats en die gaf hij vol vertrouwen mee aan B'Anansi.

Na een weekje was het dan weer zover: rijstzak binnenstebuiten en S'Akoeba klagen dat ze het pinari-leven alweer aan zag komen dreigen. Anansi voelde zich waarachtig een beetje beschaamd, dat hij van die vijf haneguldens er nog twee had opgesnoept in de bierwinkel. Maar ja - niets aan te doen dan op pad gaan om nog ergens een centje te vinden. Ditmaal was het niet eens de mestvaalt waar hij naartoe trok, maar de vuilnisbelt en daar woonde een miserabele kerel in een Coca-Cola-kannetje: vriend Kakkerlak.

‘Ai, hoe gaat het, vriend Kakalaka!’ riep B'Anansi vrolijk. ‘Kom me eens opzoeken binnenkort! Want je kan toch niet leven van lege Coca Cola en ik heb volle zo maar bij me in de ijskast staan!’

‘Je meent het, Anansi?’ vroeg Kakalaka gevleid; niet vaak kreeg hij zulke verlokkelijke uitnodigingen. ‘Het lijkt me leuk om bij je te komen. Wat kan ik voor je doen ondertussen?’

‘Wel, Brada Kakkerlak,’ zei Anansi, ‘nu je het er toch over hebt, misschien heb je even vijf gulden voor me te leen, want mijn portemonnee ligt thuis. Dan koop ik vast wat lekker eten erbij vóór je komt. Je krijgt dat thuis direct van me terug natuurlijk en ik hoef niet extra uit te gaan, zodat ik fijn voor je kan koken.’

‘Natuurlijk!’ riep Kakalaka blij en hij kwam met een leeg, vies sambalflesje waar hij met de nodige moeite zeven kwartjes uitschudde. ‘Ja’, zei hij wat beschaamd, terwijl hij de kwartjes stuk voor stuk aflikte. ‘t Is alles wat ik bezit...’

‘Meer dan genoeg!’ riep Anansi grootmoedig uit en hij gaf zelfs één kwartje aan Kakkerlak terug. ‘Hiervan bereid ik een feestmaal voor je! Precies over een week, op vrijdag, precies om kwart over zeven moet je bij me komen, waar geluk op je wacht!’

Na een halve week had S'Akoeba zo genoeg van het hierop volgende pinari-leven - één kwartje per dag voor vijftien hongerige magen, want Anansi ontzag zich niet om een dubbele portie op te blijven vreten - zo schoon genoeg had ze van dat alles, dat ze haar kinderen met beddegoed en hongerklacht en al bij elkaar pakte en vertrok naar haar mammie op plantage Woudgelegen.

En wie verwacht dat Anansi nu gebroken van verdriet en wanhoop achterbleef of snel een baantje zocht bij houtzagerij of bierfabriek, die heeft het helemaal niet begrepen, want dit alles kwam uitstekend in zijn hierop volgende kraam te pas.

Op vrijdagavond, de dag van de afspraak, wie klopt er aan precies om één minuutje voor kwart over zeven? Je weet het al: Vriend Kakalaka staat daar, zijn jasje glimmend gepoetst, zijn sprieten met keurige krul, zelfs zijn stank is opgefrist met verse nootmuskaatpoedergeur. 'Ay baya!' Wat is Anansi vriendelijk. Hij laat Kakalaka plaatsnemen op een keurige Wenerstoel, schenkt een glaasje limonade in en zo zitten ze gezellig een poosje te praten. Ondertussen staat in het kookraam een potje te pruttelen, waaruit de heerlijkste geuren komen kringelen, zodat Kakalaka het water om zijn tong voelt.

'Wacht even,' zegt Anansi, als hij op het erf gerucht hoort, 'laat me even in dat soepje roeren.' En hij loert uit het kookraam naar de poort, waar keurig opgedoft vriend Haan al aan komt schrijden.

'Saang,' roept Anansi plotseling, 'een onverwachte bezoeker, wat vervelend nu toch... Ik zal hem gauw de deur uitwerken, neem nog een glaasje prik.'

Haan, bij de deur gekomen, laat in plaats van ko-ko-ko heel plotseling een grote ka-ka-ka-ka van zijn tongriem schallen, zodat Kakkerlak zich van schrik in de limonade verslikt en onder het bed vliegt. Anansi opent wijd de deur en zegt heel vriendelijk: 'Wat een verrassing, broeder Haan! Wees welkom, welkom toch! Zit even neer en drink dat glaasje prik, ik heb al voor je ingeschonken...

Wacht even, dan haal ik buiten dat waarvoor je bent gekomen. Maar ondertussen, eet vast wat je vindt, onder het bed, daar zit een groot Geluk en dat is meegenomen!'

Terwijl Anansi giechelend een plas doet tegen de palmboom op zijn achtererf, vindt Ba Kaka met zijn loerend oog onder het bed de bibberende Kakalaka, te verlamd van schrik om te vluchten. Met een grote hapslik heeft Haan het zielige beest in zijn hanemaag en roept al tegen Anansi, die weer binnenkomt:

'Dat was een mooie grap, Anansi! Heb je mijn guldens alle vijf daar bij je?'

Maar Anansi draait zich weer om van schrik, legt een fluistervinger op zijn mond en sist, als hij haastig de deur dichttrekt: 'Sst! Wacht heel even! Een onverwachte gast... kruip onder het bed tot hij wreg is, ik zal hem gauw de deur uitmoffelen.' En daar verschijnt Tigri ten tonele, bontjas keurig opgeborsteld, grote legerriem om zijn buik, en Anansi, uiterst vriendelijk, wijst hem de Wenerstoel en schenkt het glaasje weer vol, waarin Haan nog maar één slokje gelaten heeft.

‘Een ogenblik, Ba Tigri. Ik ga naar buiten en dan haal ik dat waarvoor je bent gekomen. Maar ondertussen eet je vast wrat je vindt onder het bed. Daar zit een groot Geluk en dat is meegenomen!’

Gelijk glipt hij naar buiten om aan de kraan een slokje te gaan drinken en hij verslikt zich haast bij de gesmoorde Kakleku van Haan, die intussen als een vette verenklont onder het bed is ontdekt en met één grote klauwhaal door Tijger naar zijn begerige tandenbek gezwiept is en alreeds vermalen in de maag van het roofdier ligt.

Tijger moet bulderend lachen als Anansi weer binnenkomt. Moet Anansi ook lachen achter zijn hand of veegt hij alleen zijn natte drinkmond af? Hij is nog niet binnen of hij loert alweer naar buiten en fluistert haastig:

‘Tigri vriend, een onverwachte tegenslag. Daar komt die jager Joop Van Dijk mijn erf oplopen. Kruip even onder het bed, dan praat ik hem vlug-vlug de deur uit.’

Maar Tigri is zo dom nog niet. Hij kent Anansi langer dan vandaag. Met een grote sprong is hij over het pruttelende potje het kookraam uitgevlogen en zit hoog bovenin de palmboom.

Als Jager binnenkomt, doet Anansi net het raam weer dicht en zegt vrolijk: ‘Hallo, masra Van Dijk, ga zitten en drink de limonade, die voor je klaarstaat. Ik ben met koken bezig en zo dadelijk zal ik een lekker bordje voor je neus zetten.’ Ondertussen denkt hij haastig na... hoe moet nu Jager vlug dat tijgerbeest ontdekken?

‘Die voeten van je, masra Joop... misschien zijn ze niet geurovereenkomstig die soep van me. Weet je wrat? Ik ga een lekker bekkentje water voor je tappen op het erf, dan mag je met mijn fijne zeep je even baden. ‘En hij heeft al een handdoek gevonden, vriend Jager bij de arm genomen en het waterbekken zo geplaatst dat het onder de palmboom staat.

Vriend Jager heeft zijn schoenen uit, stroopt zijn broekspijpen op, buigt zich over de blinkende watervlakte en... wat ziet hij daar?

'Mijn geweer,' roept hij plotseling en omhoog kijkend naar de kruin van die palmboom heeft hij zijn geweer gegrist van naast de deur en - pief paf poef - vóór Anansi één woord kan uitbrengen... dáár ligt Tijger morsdood op de grond, middenin het uitgespatte water van het verzuimde voetbad.

'Wat heb je nou gedaan!' roept Anansi bibberpotend van schrik. 'Dat is de Koningstijger! De Tijger die mij hier op het erf in bewaring is gegeven. Zevenhonderd gulden schadevergoeding zal ik moeten betalen voor dat prachtige dier... Wat moet ik doen?'

'Kenkiwatra krinskin,' kreunt Joop Van Dijk zijn wroeging over zijn ongecontroleerde jagersdrift. 'Anansi, ik zal het je betalen. Zevenhonderd gulden heb ik niet, maar hier heb je er vast vijftig. En die twintig-gulden-lening scheld ik je natuurlijk ook kwijt...'

'Het is een grote schade voor me...' jammert Anansi terwijl hij blijmoedig het geld in zijn broek stopt en al een denkbeeldig telegram verzint naar plantage Woudgelegen.

Ja ja, jager Van Dijk heeft zijn veters niet eens vastgemaakt. En B'Anansi? Als hij naar het telegraafkantoor gaat, heeft hij een dik pak - een beetje vochtig nog - over zijn schouder. Hij weet een handelaar in de stad, speciaal geïnteresseerd in tijgerhuiden.

